

szédjával. A tényleges kapcsolatok felvételéig azonban egy félévnek kellett eltelnie. Decemberben installálják Moszkvában és Bukarestben a két ország meghatalmazott minisztereit.

Junius 30-án felfakad a náci-rendszer egyik fekélye. Hitler legyilkolja a rohamcsapatok néhány vezérét és közöttük legjobb barátját és bajtársát: Röhm kapitányt. A legfőbb ideje volt annak, hogy a Führer vérbe mártsa kezét, mert ha nem ö gyilkolja le Röhmöt, úgy néhány nap múlva Röhm lőtte volna le a német nép bálványát. A junius 30-i vérontás minden esetre beszédes bizonyítványt állított ki a rendszerről, amely Németországot terrorizálja.

Egy hónappal később Bécsben újabb nemzeti szocialista büntény következik. Dollfuss kancellár elesik egy banda golyóitól találva, amelynek büntársai a német kormány tagjai között foglaltak helyet. Berlin parancsára az osztrák náci megkísérelték magukhoz ragadni a hatalmat. A kancellár meggyilkolása nagy izgalmat váltott ki Európában, de pártjának sikerült megmenteni Ausztria függetlenségét és helyreállítani a rendet. Ma Schuschnigg kancellár egy fasiszta rendszer fölött elnököl, amelynek értelmi szerzője és vezetője Starhemberg herceg.

Az események után ismét diplomáciai akciók következnek. Beck lengyel külügyminiszter kelt világszerte nagy feltűnést genfi beszédével, amelyben felmondja a kisebbségi szerződést és ebből a szempontból egyenlő bánásmódot kér az összes államokkal szemben.

Az év egyébként is súlyos eseményeibe a koronát teszi fel az október 9-én bekövetkező marseillei rémtett, amelynek Sándor jugoszláv király és Barthou esnek áldozatul. Európában valóságos pánikszerré rémületet idézett elő a merénylet hire. A háborus veszedelem annyira valószerűnek és közelinek látszott, hogy elkerülése valósággal csodának tűnik. E csoda egyik megjelöltje a Népszövetség, amelyet reakciók és a lőszergyárosok nem győznek eléggé lebecsülni, de amely a magyar-jugoszláv konfliktus elintézése alkalmával bebizonyította azt, hogy milyen felbecsülhetetlenül fontos szerepet tölt be a béke fenntartásában. A nemzetközi feszültség megnyihülése után az új Jefics-kormány igyekszik Jugoszláviának visszaadni belső nyugalomát a diktatura és nyomainak likvidálásával.

1935 meglehetősen nehéz örökséget vett át az elmúlt esztendőből. A Saar-kérdéssel kezdődik ez az esztendő és e pillanatban még nyitott kérdés hogy e kényes probléma milyen formában fog nemzetközi szempontból kielégítő elintéztést nyerni. Nem valószínű, hogy ez az esztendő meg fogja hozni az emberiség számára a nyugalmat. De ha folytatódna azok az erőfeszítések, amelyek a béke érdekében az arra hivatottak kifejtették, úgy nyugodtan lehet ez év eseményei elé is tekinteni.

— Új Herzl életrajz kiadását készíti elő a bécsi Fiba-Verlag. Nagy terjedelmű, 650 oldalas diszunkció lesz, melyet 90 kép, sok faksimile és melléklet díszít. Írója dr. Alexander Bein. A beavatottak jellemzése szerint ez a könyv az első nagy Herzl-életrajz. Megrendeléseket már most elfogad a kiadó, Wien VI. A füzött példánynak 8.80, a felvázsonba kötöttnek 10.80, az egész vázsonba kötött példánynak 12.80 márka az előfizetési ára.

KONDICIÓTORNA

ÖNVÉDELEM

GYÉMÁNTNÁL

Str. Regina Maria 15 I. emelet

Jelentkezések délelőtt 12—1.ig.

Select mozgó
ESZKIMÓ
a legutóbbi évek filmremekműve, rendezte W. S. van DYKE a „Trader Horn” és „Tarzan” filmek rendezője. Érdekes szerelmi történet. A főszerepeket csakis benszülöttek alakítják.

Hogyan jött létre a Jewish Agency külföldi kölcsöne?

Elieser Kaplan, a Jewish Agency kincstárnoka, nyilatkozik a kölcsön feltételéről, céljairól és jelentőségéről

Jeruzsálem, január 2. Röviden közölte az Új Kelet, hogy a Jewish Agency ötszáz ezer fontos hosszulejárta kölcsönt vett fel az angliai Lloyd's Bank, illetve az Anglo Palestine Banktól. A kölcsönt a Jewish Agency és a Keren Hajjeszód garantálja és célja a palesztinai nemzeti kolonizáció konszolidálása.

A kölcsön megkötéséről, annak feltételeiről és céljairól a Pálcot utján érdekes nyilatkozatot közölt a sajtóval Elieser Kaplan, a Jewish Agency kincstárnoka.

— 1934 november 21-én lépett életbe a megállapodás, melyet még május 16-án kötött meg a Jewish Agency, illetve a Keren Hajjeszód vezetősége, az angol Lloyd's Bankkal, valamint az Anglo Palestine Bankkal, félmillió fontos kölcsön folyósítása ügyében. A Lloyd's Bank 450 ezer, az Anglo Palestine Bank 50 ezer fonttal vesz részt a kölcsön folyósításában. A Lloyd's Bank Anglia legnagyobb öt bankjának egyike és mint ilyen, a világ legnagyobb pénzügyi intézménye közé tartozik. A kölcsönt 15 évre kaptuk. Évente 4 százalékos kamatot fizetünk érte, a megállapodásban azonban szerepel egy pont, mely szerint ha az angol Nemzeti Bank a hitelkamatot 4 százalékon felül emeli, úgy a Lloyd's Bank is felemelheti a kamatokat, ez azonban nem mehet túl 4 és fél százalékon. A Keren Hajjeszód így évente kamatostól 45.600 fontot fog fizetni havi 3800 fontos részletekben. A kölcsönt a Keren Hajjeszód rendszeres bevételei, valamint vagyonának jövedelmei garantálják. Ami azt jelenti, hogy nem a Keren Hajjeszód kolóniái vannak leköve, hanem azon jövedelmek, melyek a Keren Hajjeszóddal szerződésben levő kolóniák évi befizetéseiből adódnak. Ezek a befizetések garanciául szolgálnak a kölcsönre. A havi részletek pontos fizetése érdekében a Jewish Agency és a Keren Hajjeszód elhatározta egy 22 ezer 300 fontos tartalék-alap létesítését.

— A cionista Actions Comité Jeruzsálemben megtartott legutóbbi ülésének határozatai értelmében a kölcsön a Jewish Agency és a Keren Hajjeszód összes eddigi adósságainak likvidálására szolgál. Ezenkívül ezzel a pénzzel fogják végleg konszolidálni a Keren Hajjeszód által létesített mezőgazdasági telepeket.

— Az Agency és a Keren Hajjeszód adósságai 1933 októberében, amikor a jelenlegi exekutívó lépett hivatalba, 571 ezer font volt. 1934 december elsején az adósságok összege már csak 460 ezer fontot tett ki.

— A Keren Hajjeszód mezőgazdasági telepeinek konszolidálásához a legutóbbi kongresszus elé terjesztett jelentés értelmében 100.000 font szükséges. Az új exekutívó azonban sikerült megállapodást kötnie a kolóniák vezetőivel és ennek értelmében a fenti összeget 65 ezer fontra csökkentik.

E. Kaplan ezután hangsúlyozta annak jelentőségét, hogy a Jewish Agency egy nemzetközi tekintélyű pénzügyintézetől kapott nagy kölcsönt, ami lényegesen megerősíti az Agency pozícióját kifelé és újabb kölcsönlehetőségeket nyit meg számára a nemzetközi pénzügyi piacon a zsidó országépítés konstruktív céljai számára.

A kölcsön perfektuálásában nagy része volt Izrael Sieff-nek, az ismert angol cionista notabilitásnak, aki pénzügyi tekintélyével és befolyásával hathatós segítséget nyújtott az exekutívóknak.

— Az Agency palesztinai vagyona — mondta — Kaplan — egymillió font értékét képviseli. Az exekutívó meg fogja találni a módját annak, hogy ezt a vagyont aktívra tegye és minden reményünk megvan arra, hogy a kölcsön fizetési részleteit vagyontunk bevételeiből fogjuk tudni fedezni. A kölcsön felvétele folytán az exekutívó legelső feladata gazdasági téren a vegyes mezőgazdaságok megerősítése, a zsidó munka megszüldésére a kolóniákon a zsidó mezőgazdasági munkások életének megkönnyítése által. Már a 13. és 14. kongresszuson elhatároztuk egy kolonizációs intézet létesítését, mely a Keren Hajjeszód és az exekutívó által kolonizációs célokra nyújtott hiteket hivatott koncentrálni. Az exekutívó reméli, hogy most sikerülni fog ezt a tervet realizálni és ezzel egészséges gazdasági alapot teremteni az Agency kolonizációs tevékenysége számára. A kolonizációs intézet részvénnytársaságként fog megalakulni 100 ezer

font alaptőkével. Ez az intézet fogja irányítani az Agency új kolonizációs tevékenységét. Hétéves szünet után újra erős kolonizációs tevékenységhez lát az Agency és a Keren Hajjeszód, melynek rövidesen jelentős eredményei lesznek. A zsidó mezőgazdasági munka erősítése és a chaluc-bevándorlásnak a mezőgazdasági frontra való irányítása érdekében az exekutívó elhatározta, hogy erőteljes munkához lát a kolóniákon dolgozó zsidó munkások lakás- és életviszonyainak feljavítása érdekében. Az exekutívó külön társaságot akar létesíteni munkásházak épí-

tésére a kolóniákon. Ezeknek a terveknek a végrehajtására 30 ezer fontra van szükség. A közeli napokban fog megalakulni az első ilyen építő társaság 10 ezer font alaptőkével melyhez az Agency ötezer, a Histaarvith Haovdim ötezer fonttal járul hozzá.

— Elhatároztuk továbbá, hogy a kölcsön felvétele után a Jewish Agency egész pénzügyi helyzetét átszervezzük. Az első lépés ezen a téren a váltógazdaság rendszerének kiküszöbölése s ehelyett összes pénzügyi műveleteinket kizárólag készpénzzel fogjuk ezután folytatni. Emelett bevételeinknek legalább 40 százalékát kolonizációs gazdálkodási célokra fogjuk fordítani. Ezzel kapcsolatosan elhatároztuk a Keren Hajjeszód munkájának az egész világon való megerősítését és mozgalmunk legjobb erőit fogjuk a Keren Hajjeszód-akciók szolgálatába állítani. Ebből a szempontból nagy jelentőséggel bír az a tény, hogy Izrael Sieff, a nagy angol zsidó pénzügyi kapacitás és Lord Melchett bejelentették belépésüket a Keren Hajjeszód direktóriumába. Mindkét alapunk, a Keren Kaje met és a Keren Hajjeszód nagy kolonizációs feladatok előtt áll. Hogy ezeket a feladatokat teljesíthessük, az összes cionista erői összejogására és munkába állítására van szükség.

Gyászruhákat

pár óra alatt nagyon olcsón fest az országosan elismert CZINK-cég Cluj.

Huszezer embert akart Hitler a másvilágra „purifikálni”

A saarvidéki népszavazásra és a gazdasági nehézségekre való tekintettel ideiglenesen elálltak ettől a tervtől

Párizs, január 2. A Németországban zajló belső zavarokkal kapcsolatban a Matin berlini tudósítója rendkívül érdekes leleplezéseket közöl. Eszerint a purifikálási „akció”, amelyet Hitler néhány héttel ezelőtt beindított, eredetileg mintegy huszezer személyt akart eltávolítani a náci-rendszer utjából. A mérsékeltabb vezetők azonban azon a véleményen voltak, hogy egy ilyen nagyarányú akció elkerülhetetlenül belső zavarokat idézne elő, aminek feltétlenül kárát vallaná a rezsim úgy külpolitikai, mint gazdasági vonatkozásokban. Felhívták Hitler figyelmét arra, hogy a saarvidéki népszavazás előtt egy ilyen nagyarányú „purifikálás” nem alkalmas arra, hogy a saarvidéki németeket a Németországhoz való csatlakozásra inspirálja.

Dr. Schacht, a Harmadik Birodalom gazdasági diktátora, ugyancsak energikusan állást foglalt az akció ellen, amelyet egyébként az öt nemzeti szocialista vezetőből al-

kotott bizottság készített elő. Ez a bizottság most emiatt felfüggesztette munkáját, a saarvidéki népszavazás után azonban fokozott erővel fognak hozzálátni a birodalom és különösképpen a nemzeti szocialista párt kereteinek „megtisztításához”.

— A külföld újéve. Berlinből jelentik: Hitler fogadta Neurath báró külügyminiszter jelenlétében a diplomáciai kar újévi tiszteletét. Cesare Orsenigo pápai nuncius üdvözlő szavaira Hitler meleg köszönő szavakkal válaszolt s felkérte a diplomáciát, hogy az uralkodóknak, illetve államfőknek juttassák el újévi jókívánságait. — Bécsben Miklós szövetségi elnök Berger-Waldenegg külügyminiszter jelenlétében fogadta a diplomáciai kar tiszteletét. Sybillia pápai nuncius mondott üdvözlő beszédet, amelyre a szövetségi elnök válaszolt. — A német front vezetősége újévi üdvözlőt intézett Hitlerhez.

Ön

4 1/2%-os 1934. évi országfejlesztési kölcsön-kötvényének előnyös felhasználásával

gondoskodhatik családjáról,

anélkül, hogy kölcsönkötvényéről és az abból eredő jogokról lemondana.

Készpénzfizetés nélkül,

csupán a kölcsönkötvény kamatozódékja ellenében.

életbiztosítást köthet

nálunk. Kérjen ezen teljesen újszerű módozatról sürgősen díjmentes és kötelezettség nélküli tájékoztatást a

PHÖNIX

Életbiztosító Társaságtól.

Cluj, Str. N. Iorga 16. — Telefon: 11-48.

Mi volt mulat

Politikai éle

Bucuresti-Bukarest, Kelet tud.) Az Incotro tilap, mely tréfiát, majdnem kizárólag a körkérdest intézett. Az Incotro újévi érdeklődés volt, hogy melyik volt a tevének mi volt a landja. A kaland a szempontból értendő.

Vaida Sándor volt kezököt válaszolja: — Politikai karrierese? Könnnyű kérdés válaszolni. Ki tud a jatságosabb esztendő annyi tragikusnak tűs és viszont, nagyoszó történet hirtelen válik?

— Mégis, azt hiszem, ságosabb esetem az egy órával azelőtt, kellett volna megjelöltem, hogy elfomat, amelyet nem a had mondjam el jezejtett:

— Eppen készültünk miniszteriumba, már időpontja. V. V. Tilea bában, felvette a tele — Halló, itt Vaida O. Brădiceanu ur...

— Hogyan? Mit? — Es Tilea sápadtan talra.

— Mi történt? Kérem voltam ijedve, feküdt Kolozsváron. — Semmi... semmi mondanai valamit Önr — Mit akar Brădiceanu? — Híváncsian a főlemb Brădiceanu akkor pé gódtan közölte vele, miszerint Ferdinand Vaida-kormány lemo borkont bizta meg sával...

Nagy kö esett le tettem le a kagylót. szabtra számítottam ugyan arra követk ségemnek történt kományoknak a sorsuk én korántsem voltam mint Tilea.

Tíz perccel később Mintha temetésre jö gyászos arccal érkez londoni megbízottunk

— Mit csináltak a audiencián kell meg nem miniszterelnök.

— Nézze Boerescu az originális dolgoka audienciára, csakhogy helyett bucsuandeni Lloyd George rend dott és örömeink ad mányaink együttműk

— Sajnálom excellen tam, — de nem vagy Soha nem fogom arcot vágott akkor

— Ön lemondott. — Nem. Elfogadtam. — De hiszen a pa kel van!

— Annak ellenére Lloyd George valós át Ez a jelenet vol lemulatságosabb epiz

George Bratianu a ta: — Várom politikai gosabb epizódját és zödvé, hogy már nem

Petre Andrei volt. A sok közül a számtalan ajánlólevél és elég szép hölgy közás után megkérde ja?

— Ismeri-e X. ura — Ugy né, nagyja mi van vele?

— Az kérem, hogy most elhagyott a ga — Jó, jó, de...

Mi volt a miniszter ur legmulatságosabb kalandja?

Politikai élclap érdekes körkérdése néhány volt miniszterhez. Amin a miniszterek a legjobban mulattak

Bucuresti-Bukarest, január 2. (Az Új Kelet tud.) Az Incotro című satirikus hetilap, mely tréfáit, bukaresti szokás szerint, majdnem kizárólag politikai térére tartogatja, körkérdést intézett néhány politikushoz. Az Incotro újságot érdeklődése arra irányult, hogy melyik volt miniszternek vagy miniszterelnöknek mi volt a legmulatságosabb kalandja. A kaland természetesen politikai szempontból értendő.

Vaida Sándor volt miniszterelnök a következőket válaszolja:

— Politikai karrierem legmulatságosabb esete? Könnyű kérdés, de annál nehezebb rá válaszolni. Ki tud hirtelen életének legmulatságosabb esetére visszaemlékezni, amikor amnyi tragikusnak tűnő eset válik komikus-sá és viszont, nagyon sok komikusnak lát-szó történet hirtelen fordulattal tragikussá válik?

— Mégis, azt hiszem, hogy legeslegmulatságosabb esetem az volt, mikor Londonban, egy órával azelőtt, hogy Lloyd George-nál kellett volna megjelennem, telefonon arról értesültem, hogy elfogadták a lemondásomat, amelyet nem nyújtottam be senkinek. De hadd mondjam el a dolgot úgy, ahogyan lezajlott:

— Eppen készültem a hotelből a külügy-minisztériumba, már közeledett a látogatás időpontja. V. V. Tilea, aki velem volt a szobában, felvette a telefon kagylóját:

— Halló, itt Vaida lakosztálya... És ott... O. Brădiceanu ur...

— Hogyan? Mit?! Hogyan mondotta? És Tilea sápadtan tette a kagylót az asztalra.

— Mi történt? Kérdeztem meglepetten és meg voltam ijedve, mert feleségem betegesen feküdt Kolozsváron.

— Semmi... semmi, de Brădiceanu ur akar mondani valamit Önnek...

— Mit akar Brădiceanu? — kérdeztem és kíváncsian a fülembe emeltem a kagylót. Brădiceanu akkor párizsi követ volt. Nyugodtan közölte velem, hogy táviratot kapott, miszerint Ferdinand király elfogadta a Vaida-kormány lemondását és Averescu tábornokot bizta meg a kormány megalakításával...

Nagy kö esett le a szívemről és boldogan tettem le a kagylót. Hogyne, hiszen és rosszabbra számítottam: Tilea sápadt arcából ugyanis arra következtettem, hogy a feleségemnek történt komolyabb baja. A kormányoknak a sorsuk, hogy megbukjanak és én korántsem voltam annyira megijedve, mint Tilea.

Tíz perccel később újabb meglepetés ért. Mintha temetésre jönné, feketébe öltözve, gyászos arccal érkezett meg Boerescu ur, londoni megbízottunk.

— Mit csinálnak önök ur? Félórán belül audiencián kell megjelennünk és ön már nem miniszterelnök.

— Nézze Boerescu ur, mindig szerettem az originális dolgokat, elfogunk menni az audienciára, csak hogy bemutakozó audencia helyett bucsuaudienciára megyünk...

Lloyd George rendkívül szívélyesen fogadott és örömeinek adott kifejezést, hogy kormányaink együttműködhetnek.

— Sajnálom excellenciás uram — válaszoltam, — de nem vagyok többé miniszterelnök.

Soha nem fogom elfelejteni, hogy milyen arcot vágott akkor Lloyd George.

— Ön lemondott.

— Nem. Elfogadták a lemondásomat.

— De hiszen a parlament többsége Önökkel van!

— Annak ellenére.

Lloyd George valószínűleg kérdőjellel alakult át. Ez a jelenet volt politikai karrierem legmulatságosabb epizódja.

George Brătianu a következőket válaszolta:

— Várom politikai karrierem legmulatságosabb epizódját és meg vagyok róla győződve, hogy már nem várat sokat magára.

Petre Andrei volt alminiszter:

A sok közül a következőre emlékszem: számtalan ajánlólevéllel felszerelve elegáns és elég szép hölgy keresett fel. A bemutatkozás után megkérdeztem, hogy mi az ügye?

— Ismeri-e X. urat?

— Ugy né, nagyjából — válaszoltam. De mi van vele?

— Az kérem, hogy ő volt a barátom és most elhagyott a gazember.

— Jó, jó, de...

— ... és azért jöttem Önhez, miniszter ur, hogy megkérjem, csináljon valamit. Isten ellen való vétek, hogy tíz évi együttélés után most elhagyjon, csak azért, mert nem esküdünk meg egymással...

— De asszonyom, én...

— Tudom, hogy Önnek befolyása van és ha beszélne a miniszterelnök uralma... Hiszen az a gazember tisztviselő és kényszeríteni lehetne...

Félóraba került, míg hölgylátogatómat meggyőzhettem arról, hogy egy minisztert nem lehet ilyen célra felhasználni...

Még mulatságosabb, amit később tudtam meg: A hölgy keresztülvitte az akaratát és férjével együtt beiratkozott a liberális pártba...

Popovici Mihály azt találja élete legmulat-

ságosabb esetének, hogy bekeverték a Skoda ügybe.

Donescu bukaresti főpolgármester:

— A választási harc javában folyt és Brătianu Vintila kiadta a rendeletet, hogy a községi választások lezajlásáig nem szabad elhagyni a fővárost. Nekem azonban mindenáron el kellett utaznom. Este 7 órákor titokban autóra ültem azzal, hogy újfélre vissza fogok jönni. Minden rendben volt, már-már elérkeztünk a célhoz, amikor kifogyott a benzínünk és az autó leállt. Vártunk, vártunk, amikor a távolból feltűnt egy autó lámpája. Mikor mellénk érkezett, átkiáltottam:

— Nem kölcsönözhetnék egy kis benzint?

A sofőr hátra szólt: Vintila Brătianu ült az autóban. A szemembe huztam a kalapot, de már késő volt. A pártvezér megismert, odajött hozzám és gunyosan mondomta:

— Megvert az Isten, mert elhagyta Bukarestet.

Aztán meghívott az autójába és együtt tettük meg az utat Bukarestbe. A dolgomat pedig nem tudtam elintézni.

Einstein új értelmet adott relativitási elméletének

Mégis végtelen a világ. A nagy tudós már öt éve dolgozik elmélete áthangolásán

London, január 2. Einstein tanár, az amerikai tudományos szövetség pittsburgi értekezletén tartott feltűnést keltő előadásában olyan elméleteket ismertetett, amelyek megdönteni látszanak korábbi tanítását a relativitásról és a tér határoltságáról. Kijelentése szerint lehetséges, hogy a világegyetem mégis végtelen, azaz nem szétpattant, hanem olyan buborék, amelynek nincsenek határfalai. Minden a tért határoló görbületek természetétől függ és a tudomány mai állása mellett még senki sem tudja megmondani, hogy ezek a görbületek pozitívok-e vagy negatívok.

Arra a kérdésre, hogy át lehetne-e változtatni az anyagot erővé, Einstein így felelt:

— Nem vagyok jó, de úgy érzem, hogy lehetetlen. Többek közt az atómk bombázására lenne szükség, az atómk pedig olyan kicsinyek, hogy alig lehetne őket célbatalálni. Ez olyan feladat volna, mint madarakra löni koromsötét éjszakában, olyan helyen, ahol nagyon kevés madár van.

Az amerikai tudósok előtt megtartott előadásban Einstein megtámadta a tömeg és az energia viszonyára vonatkozó tantételt. Kimutatta, hogy a tömeg megmaradásáról szóló törvények egyenlő értékűek. A tömeget — mondotta — úgy lehet tekinteni, mint egy formát, amelyben az energia megnyilatkozik.

Einstein fenti nyilatkozatai a tudományos világot bizonyára nem fogja meglepni mert mint egyik neves angol tudós ezekre a hírekre mondotta:

— Einstein körülbelül már négy-öt éve foglalkozik azzal a gondolattal hogy átforgalmazza elméletét. Ez az átforgalmazás azonban csak az általános relativitásról vonatkozik. Első döntő véleményét az általános relati-

vitásról különben is már 1916-ban nyilvánosságra hozta.

— A világegyetem állandó tágulásban van, — ezt már többen hirdették Einstein aival és ellenfelei közül és lassankint maga Einstein is bebizonyították látta, hogy tanítása, mely a világegyetem végtenségéről szól, nem állhatja meg a helyét.

Különbösen is egyes amerikai csillagvizsgálók megállapították, hogy az úgynevezett spirálködök állandó távolodásban vannak, ami körülbelül azt jelenti, hogy a világegyetem olyan, mint egy szappanbuborék, amelyet állandóan fújnak, tehát állandóan tágulnak a határai. Természetesen lehetséges, hogy a műszerek tökéletlensége folytán ezen észleletek eredménye nem sikerült tökéletesen.

Einstein különben már régebben foglalkozott azzal a gondolattal, hogy egy új egyenletet állítson fel, amely — eddigi tételével ellentétben — egyik oldalról a gravitációs jelenségeket, másik oldalról pedig az elektromágnes jelenségeket foglalja magában.

Amíg döntő kísérleti bizonyítékok nincsenek, addig természetesen tartózkodón kell gondolkodni ezekről az elméletekről.

Einsteinnek azt a nyilatkozatát, melyben azt mondja, hogy az atómk olyan kicsinyek, hogy alig lehetne őket célbatalálni, nem hihető, hogy valóban mondotta volna. Ugyanis az atómrombolás már rég napirenden levő tudományos kérdés és számtalan angol és francia tudóst foglalkoztat ez a probléma.

Az a tétel, hogy Einstein megtámadta volna a tömeg és az energia viszonyára vonatkozó tantételt, sem újonság, — ugyanis ő már 1905-ben foglalkozott ezzel a gondolattal.

Súlyos zavarok a jeruzsálemi városi közigazgatásban

Három arab tanácsos benyújtotta lemondását és leplezte Nashashibit

— Televízió levél —

Tel-Aviv, január 2. Mint ismeretes, a palesztinai főkörmányzó a néhány héttel ezelőtt nála járt arab delegációnak azt a kijelentést tette, hogy a törvényhozó tanács (Legislative Council) realizálásának előfeltétele a városi önkormányzat rendszerének sikere.

A sors iróniája, hogy ugyanakkor, amikor a főkörmányzó fenti kijelentését tette, éppen Jeruzsálemben, az ország fővárosában, olyan helyzet alakult ki a városi tanács körül, mely az önkormányzat egész rendszerét kudarccal fenyegeti. Immár három hónap telt el a jeruzsálemi községi választások lezajlása óta és a városi tanácsban ma is teljes fejtelenség uralkodik. Belső harcok és egyenetlenségek, gáncsoskodások és zavarok teszik lehetetlenné a vá-

rosi önkormányzatot.

Ezek a zavarok túlnőnek a lokális kereteken. Jelentősséggel bírnak az ország lakosságának a kormányval való együttműködésére, a zsidók és arabok, valamint a különböző arab csoportok politikai viszonyára.

Nashashibi, Jeruzsálem volt polgármestere, aki csufos vereséget szenvedett a legutóbbi választásokon, pert indított a bíról a célból, hogy bebizonyítsa a választások szabálytalan voltát. A per még tart. A közeli napokban kell, hogy befejeződjön. Vagy jóváhagyják a választások eredményeit, vagy új választásokat irnak ki.

Az esetleges új választásokig és a per befejezéséig Mashashibi hivatalában marad, illetve a régi tanács intézi a város

ZION LLOYD

Turisztikai és Utazási Iroda
Bucuresti, Calea Victoriei 3.
(Palatul Frascati). Tel. 369-13
megbízottakat keres
Temesvár, Arad, Nagyvárad,
Sziget és Brassóban.

ügyeit az új tanács hivatalbalepéséig. Ezen idő alatt viszont a palesztinai sajtó újra kitergetti a városi tanács belső ügyeit és különböző súlyos vádaknak szórnak Nashashibi fejére. Azzal vádolják, hogy üzleti tranzakciókat bonyolított le működésének utolsó idejében, melyek évekre kötik le a várost; hogy a hivatalokat barátaival és rokonaival töltötte meg, stb. Hasonló vádak már régebben is felmerültek Nashashibi ellen, de sohasem volt olyan élük és sohasem pertraktáltak olyan részletességgel, mint most. A városi tanács és kormány mindeddig hallgatott. Most aztán olyan szenzációja van a jeruzsálemi városi tanácsnak, amely nyilatkozatra kell, hogy késztesse az illetékeseket. A jeruzsálemi városi tanács nyolc arab tagja közül 3 benyújtotta lemondását és ezt a lépést nyílt levelekben indokolták meg. Ezekben a levelekben, melyeket a kerületi kormányzóknak és a főkörmányzónak elküldtek, konkrétizálják az összes vádat, melyek Nashashibi ellen merültek fel és amelyekről csak ellenőrizhetetlen lapverziók keringtek eddig.

A helyzet meglehetősen kínos. Ezek a vádak azt a városi tanácsot érik, melyből a zsidó tanácsosok évekkal ezelőtt kivonultak.

Az új városi tanács, melyet a legutóbbi választásokon választottak meg, még nem lépett hivatalába. A város ügyeit Nashashibi és a barátaiból álló „zsidómentes” tanács intézi. A közvéleményben nagy megbotránkozást és nyugtalanságot váltott ki három arab tanácsos lemondása és leleplezése. A lapok és a politikai csoportok a kormányhoz intéznek kényes kérdéseket. Egyre sürgetik a tanács kérdésének megoldását. A közvélemény nem akarja tovább tűrni a jelenlegi rezsimet és egyre türelmetlenebbül követeli az új rezsim életbe léptetését. Erre viszont csak a választási per befejezése után kerülhet sor. Hír szerint a kormány azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a jelenlegi rezsimet már most felfüggeszti és a per befejezéséig hivatalnokok fogják vezetni a város ügyeit.

A három arab tanácsos lemondása arra készítette Nashashibit is, hogy felhagyjon hallgatásával és válaszoljon az ellene emelt vádakra. A bukott arab polgármester intervjut adott a „Doar Hajom” című héber napilapnak. Nashashibi viszontváddal él a lemondott tanácsosokkal szemben és azt állítja róluk, hogy nem törődtek a város ügyeivel, elhanyagolták azokat, ezenkívül különböző visszaélések terhelik lelkiismeretüket. Ifa az ember elolvassa a szembenálló felek egymás fejére olvasott vádjait, — valósággal kómikusnak fogja látni a helyzetet. Nyilvánvaló ugyanis, hogy családi harcokról van szó: az egyik oldalon Nashashibi, a másik oldalon Hussein főmufti dinasztíja áll.

A közvélemény a nepotizmus radikális megszüntetését követeli a kormánytól.

(j. r.)

Tel-Aviv köcsönt vesz fel. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai kormány hozzájárulását adta a televízió városi tanács határozatához, melynek értelmében 1935. évben köcsönt vesznek fel a város kiépítésének céljaira. A köcsön 260 ezer fontra fog rugni és ebből az összegből különböző építkezéseket fognak eszközölni. A városi tanács tervezetében előirányzott kiadások közül két tételt nem hagyott jóvá a kormány. Az egyik 40 ezer font, mely egy új városi kórház építésére szolgált volna, a másik 30 ezer font, amiből városi bérházakat akartak építeni. 90 ezer fontot a városi vízellátás és csatornázás átépítésére és kiterjesztésére fognak fordítani. 25 ezer fontból új városi házat építenek. 20 ezer fontot köztisztviselői célokra, uccatisztító gépekre, a vágóhid átjavítására, stb. fordítanak.

Orvosok, mérnökök!

Minden magyar, német, francia, angol folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól Cluj.

Néhány szó az állatvédőről

Iria: Gábel Sándor (Nagyvárad)

Mindig, amikor állatvédelmi akciókról hallok vagy olvasok valamit, önkéntelenül háttörzongást érzek, tudat alatt kiérezni vélem abból, hogy itt az állatvédelem időként felbukkanó jelszava alatt valami újabb, emberelleni merényletről van szó. Az idők és az események indokoltan tették bizalmatlanná az embereket — különösen ha ezek a zsidók közé tartoznak — az állatvédelmi frázisokkal szemben.

Az állatvédelem félremagyarázott, hamis jelszava alatt úgy három évtized előtt lépett életbe először Svájc köztársaság területén a zsidó rituális saktólási tilalom, amely több ezer svájci hittestvérünknek tette lehetővé a kóserhus beszerzését. A svájci zsidóság úgy segített magán, hogy a francia, német és olasz határokon vágóhidakat állított fel és azok révén intézte a husellátást. Röviddel e tilalmi törvénynek népszavazás által való megerősítése után a montreuxi kanton kormánya engedte ugyan az ott nyaraló világhírű indiai Rothschildnak, lord Sassoon-nak és kíséretének a rituális saktólást, mert üzleti érdekekről volt szó. Ezt ugy látszik még a svájci hatóságok is respektálják. A lord tudvaleg szigorúan vallásos zsidó volt, saját saktólásával utazott és amikor meghallotta, hogy saktólási tilalom áll fenn, kíséretével együtt nyomban összehátráltak, hogy hátra fordítsanak a kies, de antiszemita érzelmű Svájcra.

Lett erre aztán nagy lótas-futás. Az elmaradó profitkérés izgalomba hozta a kedélyeket, az intézőkörök deputációba vedvéve, a polgármesterrel az élen, közölték a zsidó lorddal, hogy maradjon nyugodtan Montreuxban, mert a saktólási tilalom reá és kíséretére nézve felfüggesztést nyert.

A hitleri Németországban is az első borzalma és internálótáborok után bukkant fel az állatvédelem jelszava, melynek közkeletű változata egy általános saktólási tilalom lett. Ott ahol az emberek tízezreit bebörtönözték, a humanitás gyakorlása az állatokra lett áttranszportálva.

Mennyire tuhaladt álláspontra állatvédelmet oktrojálni a zsidóságra! Eltekintve attól, hogy a világ legkiválóbb szakértői, az állatorvosi főiskolák rektorai, hatalmas vágóhidak igazgatói számtalanszor igazolták, hogy az állatok rituális vágással való megölése a leghumánusabb leölési mód, amely az állatra a legkevésbé fájdalmas jár, már a bibliai törvény gondoskodik például a zsidó tulajdonos állatának heti egy napon való pihentetéséről és egyik legszigorúbb tilalma az élőlélő való hus — éver min hacháj — élvezésére vonatkozik, holott ez a többi népek között ma sincs eltűnve.

A bécsi állatvédő egyesület Romániára is kiterjesztette működési körét, valószínűleg nem tartotta elegendőnek a romániai hatóságok ezirányú intézkedését. A szokásos diplomáciai ut megkerülésével — amint az újságok közlik — leküldte hat emberét hozzánk, hogy bennünket emberséges bánásmódra tartsanak az állatokkal szemben.

Aradon és Temesváron működtek a bécsi állatvédők és az eladásra szánt állatok tagogatását és kínzását tiltották meg a vásárlóknak. Vajon eddig hogyan volt? Éppen a bécsiekre kellett várni Aradon és Temesváron, hogy emberséges tudatra ébredjenek a marhavásárlók? Hol van az állam presztízse, amikor ilyenmit közgei eltűnnek, sőt állítólag ehhez hatósági segítséget nyújtanak? Avagy talán előszele ez a bécsi kirándulás egy akciónak, amely végeredményben zsidóellenes tendenciájú lesz? Mindenestre gyanus az ügy és mi joggal bizalmatlankodunk az ilyen indokolatlan idegen beavatkozással szemben, amelyre az illetékes felsőbb hatóságok figyelmét már most vagyunk bátrak felhívni.

Fölötte jellemző, hogy ugyancsak a bécsi állatvédő egyesület tiltakozott a jugoszláv hatóságoknál az ellen, hogy a legutóbb kitantsított, máról-holnapra a határon áttett idegen állampolgároknak Jugoszláviában maradt állatai éhezzenek és ellátatlanok maradjanak. Érdekes és jellemző, hogy a bécsiek emberi érzése cseppet sem tiltakozott sok száz család földönfutóvá tétele ellen, amely akció politikai megtorlás jellegével bírt és amely nem állatok — csak emberek ellen lett foganatosítva. Azonban az ellátatlanná, gazdátlaná vált állatok sorsa nagyon meghatározta a derék bécsieket. Az állat az első, amellyel emberségesen kell bánni, az emberi lény mit sem számít, szabad prédája az ember telenség hatalmának. A világ rendje megfordult egy küssé. Az ember került állati sorba, mint mondani szokás, míg az állatot előléptették emberre. Ha a szegény állat megértene, hogy ez milyen súlyos degradálás az ő életsorsára, biztosan tiltakozna a fogadtalan prókátorok ellen és kikérmé magának a bécsiek jogtalan beavatkozását...

Az embernek veleszületett természete, hogy valaki vagy valami fölött protektorátust gyakoroljon. Ezek a bécsi thierschutzerek azt látták maguk előtt, hogy az elnyomott embert, így természetesen elsősorban a zsidót, védeni rizikóval jár, meg nem is népszerű, átültették egész humánus érzelmeiket az állatokra és igyekeznek állatvédő imperiumjukat az országhatárokon túlra is kiterjeszteni. Bizonyos, hogy mint mindenhol, itt Romániában is fognak nemes elvtársakra találni, akik szintén többrebecsülik az állatot az embernél. A Cuza professor elváratai már régen üzlik a nagy állatvédelmet, ha fordított értelemben is...

Öszintén szólva az állatvédelem ma inkább leépítésre szolgált rá, mint kultiválásra. A humanizmus nagyszerű elveit vigyük diadalra sorsüldözött embertársainkkal szemben, mert azok sokkal elhagyottabbak és állatibb sorban élnek az igavonó baromnál, amire az emberek jobban vigyáznak, hogy elég enivalója és megfelelő hajléka legyen.

Tekintsünk mi inkább a végtelen országutak kóbor vándorzsádjára emberi részvétünkkel és testvéri szolidaritással, akiket a kiméltelen fajgyűlölet és a politika, na meg utjabban az állatvédelem üldöz és becüljük többre szerencsétlen embertársainkat. Az ölből pincsikutya perverz szeretetét s becülését hagyjuk meg a derék bécsi állatvédőknek, éljük csak ki egyéniségüket és a szívük humanitását ok az állatokban. Mi — zsidók — maradjunk meg a nálunk évezredek óta begyökeresedett emberszeretet humanizmusánál...

KÖZGAZDASÁG

Kereskedelmi rendőrséget állítanak fel a külkereskedelmi hivatal mellett

Bucuresti-Bukarest, január 2. Az ipar és kereskedelmi minisztérium a következő közleményt adta ki:

A külkereskedelmi hivatalnál jelenleg beiktatott beviteli kontingentált kvóták megsemmisítettnek, ha a következő kategóriákba eső iparosok és kereskedők tulajdonát képezik: 1. Akikről bebizonyosodott, hogy nem a saját számukra importálnak, hanem másokéra, habár a beviteli engedély az ő nevére lett kiállítva. 2. Akikről megállapított nyer, hogy az importált árucikkeket eladói árát felemelik anélkül, hogy erről előzetesen értesítették volna az ipar és kereskedelmi minisztériumot és megindokolták volna lépésüket. 3. Akikről kiderül, hogy hamis értékeket jelentenek be a deklarációk letételénél

vagy a tényeknek meg nem felelő számlákat használnak fel, tul vagy aláértékeltve így az importált árucikkeket. 4. Akikről a bevezetett adminisztratív vizsgálat megállapította, hogy az nekik jogosult beviteli kvótákat meghaladó mennyiség bevitelére szereztek engedélyt, bármilyen módon szereztek meg azt. Ez a pont alá eső importőrök beviteli kvótáit nem fogják anulálni, ha 1935 január 15-ig saját maguk írásban bejelentik a külkereskedelmi szabályozó hivatalnak, hogy a szokásosnál nagyobb kvóta felett rendelkeznek és mennyivel haladják meg azt. A minisztérium közli, hogy a külkereskedelmi hivatal mellett kereskedelmi rendőrséget állítanak fel.

A Banca Nationala intézkedik a román kereskedők németországi adóvámainak ügyében

Bucuresti-Bukarest, január 2. (Az Uj Kelet tud.) A Banca Nationala kormányzósága hétfőn, december 31-én kommunikált ki, amelyben értesíti az összes romániai kereskedőket, akik Németországból szállított áruk után adóssok maradtak, vagy akiknek bármilyen németországi adósságaik vannak, hogy legkésőbb 1935 január 10-ig nyújtsanak be adósságaik összegéről kimutatást a Devizakontroll hivatalhoz.

A kimutatás a következőket kell tartalmazza:

1. A deklaráló neve.

2. Foglalkozása és pontos címe.
 3. Milyen valutában fizetendő az összeg és lebben milyen értéknek felel meg.
 4. A fizetés eredeti terminusa, számla vagy váltó mellékelésével.
 5. Milyen módon kell a fizetés történetét (váltó, szabad számla, stb.).
 6. A német hitelező neve, foglalkozása és pontos címe.
 7. Miből származik az adósság (árubehozatal esetén meg kell jelölni a behozott áru minőségét).
 8. A deklaráció aláírása.
- A Banca Nationala nem fogja figyelembe venni azokat a kimutatásokat, amelyeket legkésőbb január tizedikéig nem terjesztettek elő.

SPORT

Jugoszlávia, miután súlyos vereséget mért a román válogatottra megnyerte a Balkán Kupát

Görögország második, Románia harmadik, Bulgária negyedik

Cluj-Kolozsvár, január 2. (Az Uj Kelet tud.) A Balkán Kupa befejezést nyert és azt megérdemelten Jugoszlávia válogatott csapata nyerte. A döntő mérkőzés vasárnap volt Jugoszlávia és Románia között, miután általános meglepetésre Bulgária 2:1-re győzött Görögország ellen, elítve ezzel a rendező görögöket az első hely lehetőségétől.

Most, hogy a tornán túl vagyunk, megállapíthatjuk, hogy a résztvevő nemzetek közül Románia volt a legesélyesebb, ezzel szemben éppen Románia szereplése hozta a legtöbb csalódást. Kondíciójában fáradt, lelkiileg demoralizált együttes benyomását kellette a román csapat, mely egyetlen győzelmet a bolgárok ellen inkább a szerencsének köszönhetette. A román labdarugósport létezése óta aligha szerepelt a román válogatott ilyen gyászosan, mint a Balkán Kupa athéni tornán. Hogy mi okozta a román csapat mélyen képességei alatt való szereplését, erre nem nehéz választ adni. A hozzá nem értés és a sportmorál ellenkező ideológiájából származó kudarc ez, amelyért aligha lesz hálás Románia sporttársadalmára.

A torna utolsó fordulójának eredményei:

BULGÁRIA-GÖRÖGORSZÁG 2:1 (1:0). Rendkívül heves, botrányokkal tarkított mérkőzés, melyet nagy meglepetésre a bolgárok nyertek meg 2:1 (1:0) arányban. Görögország ezen vereséggel végképp elvesztette lehetőségét az első helytől.

Jugoszlávia-Románia 4:0 (2:0)

Athén, január 2. A Balkán Kupa döntő mérkőzésére mintegy 15.000 néző volt kíváncsi. Szemben a román csapat kapkodó, rendszertelen játékával, a jugoszláv együttes különösen pompás halvesora révén túlyomó fölényben játszott és megérdemelten nyerte a mérkőzést 4:0 (2:0) arányban. A jugoszláv csapat ezen győzelmével revánst vett a tavalyi 0:5-ös bukaresti vereséggel, amelynek értékét növeli az, hogy míg vereséget a román csapat hazájában, Bukarestben szenvedte, addig ezen győzelmét semleges pályán, Athénban érte el.

A román csapat vereségének főoka a csatársor tehetetlensége, amely cétalan tologatással és erélytelen támadásokkal operált. A halvesor ezuttal is gyenge volt. Juhász ért-

heten fáradtan mozgott. Robe sehol sem volt. A bekékek jók voltak, Zomborítól a kapuban, tekintve hogy hónapok óta nem védett, sokat nem lehetett várni.

A jugoszláv csapat legjobb része a halvesor volt, amelyben a centerhalf Gayer a mezőny legjobbja volt. Mellette Lehner balhalf volt kiváló, akitől az amugis rossz Bindea meg sem tudott mozdulni. A csatársor gyors és egységes akciók révén állandó veszedelem jelentett a román félrelen. A védelem nem volt nehéz helyzet elé állítva. A mérkőzés elején botrány volt. A jugoszláv kapus egy kapuelőtti kavargásnál ököllel letértette Dobayt, mire a közönség és a rendező (?) megverte a magáról megfélemezett kapust, aki nem is védett többet. Dobay pár pernyi szünet után visszatért a pályára.

Jugoszlávia: Cialics, Lukics — Matusics, Lechner—Gayer—Bojics, Tiranics—Vujadinovics—Marianovics—Petrak—Zecsevics.

Románia: Zombori, Sucitulescu — Albu, Robe—Juhász—Demetrovics, Bindea—Kovács—Chiroiu—Bodola—Dobay.

A mérkőzés Hagiaopolus görög bíró vezette.

A torna végleges állása:

1. Jugoszlávia	3	2	0	1	9:5	4	(2)
2. Görögország	3	1	1	1	5:5	3	(3)
3. Románia	3	1	1	1	5:8	3	(3)
4. Bulgária	3	1	0	2	7:8	2	(4)

Külföldi eredmények

Bécsben hatalmas eső lehetetté tette a kitűzött versenyek és mérkőzések megtartását.

Zürich. Grasshoppers és Jougfellow komb. — Hungaria 6:2 (4:1).

Madrid. FC Madrid—IFC Nürnberg 2:1.

Torino. FC Torino—WSC Bécs 4:4 (2:0).

GENOVA. Hakoah Bécs—Sanpierdarena 1:1 (0:0).

Milánó. Ambrosiana—Admira Bécs 4:2 (4:0). A torna élen az Ambrosiana áll veretlenül. A további helyezések a ma újrátrendezett Hungaria—Milan mérkőzéstől függ.

Lugano. FC Lugano—Rapid Bécs 3:1 (3:0).

Ancona. Ancona FC—Budai 11 2:1 (1:1).

Brüsszel. Austria Bécs—FC Brüsszel kombinált 10:5 (4:1).

Lecce. Libertas Bécs—FC Lecce 8:0 (2:0).

A jégkorci világbajnoksági versenyeket január 19—24 napokon tartják Dawsonban.

A garmischpartenkircheni jégstadionban a kanadai Winnipeg Monarc jégkorcsapata 6:2 arányban másodszor is győzött a Sportklub Riesser-See ellen. A kanadaiak utra keltek Ausztria felé. Szerden Mödlingben játszanak bemutató mérkőzést.

Svájc—Németország válogatott futballmérkőzés lesz január 27-én Stuttgartban.

A repülőgép üzemzavara miatt nem ért Sepsí Athénbe. Ismeretesen Sepsí, az Univerzitatea kapusa, repülőgépen elindult Bukarestből, hogy a Jugoszlávia—Románia mérkőzésen védje a román csapat kapuját. A repülőgép azonban benzinhány miatt kényszerleszállást végzett, míg a vásárolt benzint olyan rossz minőségű volt, hogy az alig felszállt repülőgéppel nem lehetett az utat folytatni. Sepsí vonaton tért vissza Bukarestbe, míg a repülőgép megfelelő üzemanyag beszerzése után szintén visszatért az országba.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

V. J. Berinta. 1. Az említett bank létezéséről nem tudunk. 2. A kérdézet szótár megjelent. Megrendelhető: Libraria Anton Rosenzweig, Cluj, Piata Mihai Viteazul 37-38.

F. V. Toplita. 1. A kérdézet folyóirat „Hazatérés” címen Désen jelenik meg. Szerkeszti Meirovits Jehuda. 2. A Rador romániai sajtótudósító távirati iroda, melynek minden nagyobb erdélyi városban van ügynöksége. Székhelye Bukarest. A kolozsvári ügynökséget dr. Erős Vilmos vezeti.

S. M., Uioara. Levélben válaszoltunk.

Írógép és tolltollak

Javítását szakszerűen végzzük. Sokszorosiásokat izléses kivitelben készitünk.

FENÉR

Írógép és tolltoll vállalat Str. Reg. Maria 2. Telefon: 11-09.

Uj szellőmetódu uralko

Mi már ki vagyunk b
Socol Aurel

Bucuresti-Bukarest, a világ nagy érdeklődését felkeltő események keretében a kormány megfelelően üdvözli a szent politikai vonatkozásban válaszol az üdvözremélt, hogy ezalatt megkülönböztetett forberális kormányral és szembeni bizalmát szerint a miniszterelnök esalódott számításai mán a renovált bukarszárnyának tróntermé amelyet a bukaresti uralkodó elismeréssel kormány munkásságát terecsu személyét kien hogy különösebben kibliberális kormányhoz Lehetőséges viszont, ho beszédét a rádió is köző szándékosan kerül közásokat és inkább megállapításokra szor

Olyan év áll a hátadta a király — mely makkal volt telve, oly öregségünkig emlékezni. Niskise higgye azt vezetni könnyű feladat elsősorban a hatalmas gyok tudatában a nagy vállaimra nehezedik.

Az uralkodó ezután detes eseményeként e törvényt, amely a meba lépve, revalorizált és új horizontokat nygazdasági fejlődésében — Köszönetem a kóságért és erőfeszítésben valamennyien tá szálni és arra gondol hoinap. Nagy és fontvár reánk. A régi mézett. Valami újat kell a meggyőződésből fak ország közigazgatásá amelyeket meg kell ország gazdálkodását lennek kell születnie minden tevékenység alapját az igazi takarretet kell, hogy képe

Tudom, hogy ko tékben osztja ezt a v elhatározásom, hogy a törvényhozási munká nál szikebbre legyen mány tevékenysége es megvalósítására össz ország számára bizto az új igazságnak.

Az uralkodó ezután mák fontosságára m erkölcsi válsággal f háború után az emb masodott. A könnyű deformáltak az ember esi érzékét. Becsülete zási tevékenységgel közfelfogást, megadv ennek a szónak: bec időkbén én és kormá fogjuk egymást a amelyet megkeddettün

Az uralkodó ezután itésének szükségessé összes alattvalóinak tolmácsolta. A jelenle fogadták az uralkodó sokáig fogja a politika sának tárgyat képezn

Uj szellemet és uj kormányzási metódusokat reklamált meg az uralkodó ujévi beszédében

Mi már ki vagyunk békülve Maniuvál — mondotta Vaida kolozsvári beszédében Socol Aurel dr. a szovátisták üdvözlését küldte el Maniunak

Bucuresti-Bukarest, január 2. A politikai világ nagy érdeklődéssel tekintett a szokásos ujévi ceremónia elé, amelynek keretében a kormány a hagyományoknak megfelelően üdvözi az uralkodót, aki viszont politikai vonatkozásokkal teli beszédében válaszol az üdvözlésre. **Tatarescu** azt remélte, hogy ezalkalommal az uralkodó megkülönböztetett formában fogja a liberális kormányral és annak elnökével szembeni bizalmát nyilvánítani. A jelek szerint a miniszterelnök bizonyos mértékig esalódott számításában. Beszédében, mely már a renovált bukaresti királyi palota új szárnyának tróntermében hangzott el és amelyet a bukaresti rádió közvetített, az uralkodó elismeréssel nyilatkozott ugyan a kormány munkásságáról anélkül, hogy **Tatarescu** személyét kiemelte volna s anélkül, hogy különösebben kihangsúlyozta volna a liberális kormányhoz való ragaszkodását. Lehetőség viszont, hogy éppen azért, mert beszédét a rádió is közvetítette, az uralkodó szándékosan kerülte a politikai vonatkozásokat és inkább általános természetű megállapításokra szorítkozott.

Olyan év áll a hátunk mögött — mondotta a király — mely gondokkal és fájdalommal volt telve, olyan év, amely késő öregsgünkig emlékeztünkben fog maradni. Senkise higgye azt, hogy egy országot vezetni könnyű feladat. Én magam érzem elsősorban a hatalmas nehézségeket és vagyok tudatában a nagy felelősségnek, mely vállaimra nehezedik.

A gazdasági helyreállítás

Az uralkodó ezután az elmúlt év örvendetes eseményeként emelte ki a konverziós törvényt, amely a megvalósulás stádiumába lépve, revalorizálta az ország vagyonát és új horizontokat nyitott meg az ország gazdasági fejlődésében.

Köszönetem a kormánynak munkásságáért és erőfeszítéséért. Az újév küszöbén valamennyien tartozunk magunkba szállni és arra gondolni, hogy mit hoz a hónap. Nagy és fontos mű megvalósítása vár reánk. A régi módszereknek befellegzett. Valami újat kell találni, amely abból a meggyőződésből fakadjon, hogy az egész ország közigazgatásában vannak dolgok, amelyeket meg kell változtatni, az egész ország gazdálkodását is beleértve. Uj szellemek kell születnie ebben az országban: minden tevékenység és teremtő munka alapját az igazi takarékoság és munkaszeretet kell, hogy képezze.

A jó közigazgatás

Tudom, hogy kormányom teljes mértékben osztja ezt a véleményemet. Az az elhatározásom, hogy a parlament ülésszak a törvényhozási munka szempontjából minél szűkebbre legyen szabva, hogy a kormány tevékenysége egy a jó közigazgatás megvalósítására összpontosuljon, az egész ország számára biztosítékát képezi ennek az új igazságnak.

Az uralkodó ezután a gazdasági problémák fontosságára mutatott rá, majd az erkölcsi válsággal foglalkozott, amely a háború után az emberiség fölött elhatalmasodott. A könnyű kereseti lehetőségek deformálták az emberek felfogását, erkölcsi érzékét. Becsületes és bátor kormányzási tevékenységgel revalorizálni kell a közfelfogást, megadva ismét a tiszteletet ennek a szónak: becsület. Ezekben az új időkben én és kormányom támogathatni fogjuk egymást a mű beteljesítésében, amelyet megkezdettünk.

A hadsereg

Az uralkodó ezután a hadsereg megerősítésének szükségességéről beszélt, majd összes alattvalóinak ujévi jókívánságait tolmácsolta. A jelenlevők lelkes éljenzéssel fogadták az uralkodó beszédét, amely még sokáig fogja a politikai világ kommentálásának tárgyát képezni. Az új idők és kü-

lönösen az új kormányzási metódusok reklamálása alkalmas arra, hogy érdekes területeket nyisson meg a fantázia számára, különösképpen ha arra gondolunk, hogy a király ezzel kapcsolatosan a parlament munkájának megszorításáról beszél. Az a passzus pedig: „ezekben az új időkben én és kormányom támogatni fogjuk egymást”, mintegy jelezni kívánja **Tatarescu**nak hogy a legfelsőbb bizalmat csak addig fogja élvezni, amíg a liberális kormány tevékenysége ezen a vonalon mozog.

A kolozsvári ünnepségek

Kolozsváron a politikai ujesztendőt a kettéosztott nemzeti parasztpárti vezetőknek és híveknek **Vaida** és **Maniu** melletti megnyilatkozása tette érdekessé. A nemzeti parasztpárti klubban lelkes ünneplések tárgyát képezte **Vaida** Sándor. A kolozsvári és kolozsmezei delegáció előtt dr. **Hatiegan** Emil volt minisztert, a tagozat elnökét üdvözlötte, majd valamennyien a nemzeti parasztpárt klubhelyiségébe vonultak és a párt szamosmezei vaidista frakciójával egyetemesen köszöntötték az időközben odaérkezett **Vaida** Sándort. **Hatiegan** Emil lendületes beszédében számolt be a tagozat elmúltévi tevékenységéről, majd **Vaida** érdemeit méltatta és az egész erdélyi nemzeti parasztpárt szeretetéről és engedelmességéről biztosította. **Patachi** professzor a szamosmezei, dr. **Munteanu** a temes-torontáli, **George Vornicu** a máramarosi szervezetek üdvözlését tolmácsolta, míg **A. Barna** a nemzeti parasztpárti ifjuság nevében beszélt.

Vaida Maniuvól

Válaszában **Vaida** Sándor a liberális kormányt kritizálta, ironikusan emlékezett meg a párt azon tagjairól, akik nem követték a pártvezetőség által meghatározott taktikát, majd kitért a közte és **Maniu** Gyula közötti nézeteltérésre.

— Én — mondotta **Vaida** — a párt által meghatározott program és taktika alapján álllok, úgy, ahogyan a programot a pártvezetőség interpretálja. **Maniunak** jogában áll kitartani az ő véleménye mellett, amely nem egyezik a pártvezetőség programjával. Személyes kapcsolatainkban azonban én a régi barátsággal viseltetem **Maniu** iránt és nem kétséges, hogy ő is hasonló érzelmeket táplál velem szemben. Nincs szükség arra, hogy bárki is igyekezzék kibékíteni bennünket. Mi ki vagyunk békülve. Politikailag a konfliktus **Maniu** és a pártvezetőség között áll fenn. Senki nem tilthatja meg azonban **Maniunak**, hogy úgy járjon el, ahogyan ő azt jónak látja. Más a helyzete a párt azon tagjainak, akik a kávéházakban és szerkesztőségekben nyüzsögnek és akik „maniuistáknak” nevezik magukat. Mi valamennyien monarchikus érzelmeik va-

gyunk. Valamennyien kívánjuk, hogy **Károly** király a dicsőség útján vezesse az országot. Egyesek egyféléképpen, mi másféléképpen. Hogy kinek van igaza, az a történelem fogja megállapítani. Bármilyen legyen **Maniunak** az álláspontja, ez semmi esetre sem azoké, akik maniuistáknak nevezik magukat. Ezek az emberek vizslyt szítanak Erdélyben. **Maniu** kívül senkinek sem áll jogában más taktikát folytatni, mint a pártvezetőségét.

Vaida Sándor ezután a liberális kormány helyzetével foglalkozott és kijelentette, hogy elegendő lesz egyetlen szó: a nemzeti parasztpárti szervezetekhez kiadott mozgósítási parancs és a kormány helyzete meg lesz pécsetelve.

Maniu híveinek ünnepe

A vaidista demonstrációval párhuzamosan a Romania Nouă szerkesztőségében **Maniu** hívei gyűléseztek. **Socol Aurel** dr., a nemzeti parasztpárt kolozsvári szervezetének elnöke nyitotta meg az ünnepséget, magas szárnyalású beszédében rámutatva arra, hogy **Maniu** az az örök sas, amely a román nemzetet a megmentés útjaira vezeti. **Dr. Victor Deleu**, a szilágymezei szervezet elnöke.

... majd dr. **Valer Moldovan** miniszter mondotta el megható beszédében, hogy hatvanadik évét betöltve, vissza akart vonulni, de látva a helyzet alakulását, harcra készen áll ő is **Maniu** oldalán. **Végiú Buta** professzor beszélt, majd hódoló táviratot küldtek a Badacsonyan tartózkodó **Maniunak**.

Elfogták a budapesti szabadságtéri bankrablás tetteseit

Egy sofőr, egy autószerelő és egy asztalossegéd követték el a rablást

Budapest, január 2. A rendőrség elfogta a szabadságtéri bankrablás tetteseit **Szepesi László** sofőr, **Radovics László** autószerelő és **Tari Nándor** asztalossegéd személyében. A bankrablók beismerték a tettet. Bevallották azt is, hogy a gépkocsit, amelyen az intézet elé érkeztek s amelyen onnan elrobogtak, az **Andrássy** út 2. számú ház elől lopták el. A rablásnál **Szepesi** a kocsiiban maradt s két társa hajtottá végre a rablási kísérletet.

Megzavarta őket az, hogy igen sokan voltak a közönség részéről a bankfiókban. — Arra sem számítottak, hogy lövéseiket a közönség soraiból viszonozzák. A lött sebből vérző **Radovics** miatt hagyták abba a kísérletet s autón elmenekültek. A gépkocsival előbb a **Hármasbátorkő**re robogtak, majd innen a **Kelenföldre**, ahol gyógyszerárban kötszert vásároltak s elhagyták az autót.

A kis- és középbankok életbenmaradásának kérdésével foglalkozott az Országos Bankszövetség nagyválasztmányának ülése

Memorandumot terjeszt elő a nagyválasztmány a legfőbb banktanácshoz a visszlezési kamatnál kilenc és félszázalékban való maximálása ellen

Bucuresti-Bukarest, január 2. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hétfőn, múlt év utolsó napján Bukarestben értekezletet tartott az Országos Bankszövetség nagyválasztmánya **Mitrescu Barlad** elnöke alatt. Az ülésen a közép és kispenzintézetek az 1935. évtől kezdődő új működési irányával foglalkoztak, valamint az elpusztulással fenyegetett pénzüzetek megmentésére irányuló akció első lépéseit tárgyalták meg.

Az ülésen, melyen országos nevű pénzügyi szakértők és számos nagy pénzüzet vezetője is résztvevett elsősorban a hitel feltámasztásával és a bankok kölcsönkamataival foglalkoztak.

Az elnökség javaslatára feliratot intéztek a Legfelsőbb Banktanácshoz, hogy a banktörvényben előírt működési jelentést mindig a hónap végén és nem a hónap közepén terjesszék fel a pénzüzetek, miután a maguk

számára is a hónap végén zárják le kimutatásukat.

A bankszövetség nagyválasztmánya új speciális törvény megalkotását kívánja, amely megkönnyítené a bankok fuzionálását, mert a jelenlegi fuzió törvény nagyon körülményessé és költségessé teszi ezt a műveletet.

Azt is kívánják ezenkívül, hogy a fuzióra minden pénzüzetnek a közgyűlés adja meg a felhatalmazást és hogy azok a részvényesek, akik a fuzió ellen szavaznak, ne vonhassák vissza tőkéjüket attól a pénzüzetektől, amelyek a fuziója nem sikerült. A hitellezőknek és a részvényeseknek ne legyen joguk fellebbezni a fuzió ellen, vagy fellebbezés esetén kaució letételére kötelezzék őket. A fuzióval kapcsolatos összes beadványok adó és bélyegmentesek legyenek, akkor, ha legalább 10 évre szól a fuzionálási

határozat.

Foglalkoztak ezután az ülésen a maximális kamatok megállapításával is. A Nemzeti Bank tudvalevőleg négy és fél százalékra szállította le a leszámítási kamatlábát és törvény értelmében ezidőszent a bankok ezen felül csak öt százalékot, tehát összesen kilenc és fél százalékot számíthatnak az általuk folyósítandó kölcsön kamata gyarán. A bankszövetség nagyválasztmánya arra a megállapításra jutott, hogy ez a kölcsönkamattal rendelkező alacsony és miután a banktörvény 24-ik paragrafusának előírása szerint minimálisan öt százalék költséget engedélyeznek a bankoknak, amennyiben tehát a rezi öt százalékos, a bank, amely kilenc és fél százalék mellett folyósít kölcsönt, haszon nélkül kénytelen dolgozni. A nagy választmány azt kívánja, hogy függetlenül a bankok kölcsönkamatait a Banca Nationala leszámítási kamatlábától.

A nagy választmány ülésén rámutattak arra is, hogy a bankok a betétek olcsóbban kapják, mint a Banca Nationala visszlezési kamatlábát, viszont a moratórium s a konverzió miatt a betétesek egy része visszahúzódott és sürgős szükség mutatkozik a betétek szaporodását elősegítő akcióra. A pénzüzetek saját tőkéjüket csak igen kis mértékben képesek emelni, mert a csekély osztalék nem ösztökéli a tőkeeseteket új részvények lejegyzésére. Ilyen körülmények között a kihitelezések kockázatát a részvényesek és a jegybank kell viselje, amennyiben reeszkompálja a váltókat.

Az értekezleten leszögezték, hogy abban az esetben, ha a jelenlegi kamatmaximálási törvény érvényben marad és a pénzüzetek a jegybank hivatalos kamatlábán felül csak öt százalékot számíthatnak, úgy ez a kis- és középbankok teljes tönkmenetét jelenti.

Két fiatalember erőszakot követett el egy 16 éves leány ellen. Az ujesztendő első napján fiatal leány jelent meg a rendőrségen és feljelentést tett két fiatalember ellen, akik sétálni hívták az anyagáthoz, majd erőszakot követtek el rajta. A leány elmondotta, hogy az egyik kísérője revoivert szegzett rá és így félemlítették meg úgy, hogy nem mert segítségért kiáltani. A rendőrségen megnevezte a leány a két fiatalembert, akiket még a tegnapi nap folyamán letartóztattak.

Felborult egy száguldó autóbusz a Ferdinand király uton. Kedden reggel fél kilenckor autószerencsétlenség történt a Ferdinand király uton, a Regál kávéház előtt. Az állomás felől közeledett az 536-os számú autóbusz, amelyet Horvát György vezetett. A Regál kávéház elé érve a teljes sebességgel rohogó autóbusz nekirohant a virággy cement keretnek és felborult. Az esék következtében az autó kerekai leváltak, az ablakok pedig összetörték. Utas szerencsére nem tartózkodott az autóbuszban. A járókelők könnyebb sérülésekkel huzták ki a sofőt az autóbusz alól. A vizsgálat megállapította, hogy a kormány kereké eltörtött és ez okozta a karambolt.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az Uj Kelet könyvosztályában

Ara 120 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portaköltség (10 lej) előzetes beutalással

Erdős Imre Pál tárlata

Tizennyolc éves fiatalember képei, az ifjúság minden kedvező és túlzó szimptomáival; nem mindennapi erős tehetség dokumentumai, melyeket az egyes irányzatok iránti lelkesedés jellemez.

Erdős Imre Pál tárlatán, mely tegnap nyílt meg a kolozsvári Újságíróklub termében, japánosan lehetfinom képek váltakoznak, kubista szemlélettel meglátott témák feltűnően érdekes kompozícióval. Picasso-szerű hatások alól bontakozó eredeti egyéniség művei ezek a képek, melyek inkább vizuális művészi kifejezései, mint a valóság ábrázolásai.

Essenciális, absztrakt emberi lények (testiek és lelkiek) egynéhány finom vonással kifejezve, szemtel nyugalommal és igéző színhatások: ime ezek Erdős Imre Pál képeinek általános jellemzői.

Nem részletező művész ez a tehetséges fiatalember: az élet még inkább a képzeletben nyugtalanodik, mint az élményekben, inkább kívülről befelé lát, mint fordítva.

Hogy még nem hat egységesen, hogy nincsen megállapodott, véglegesen leszűrt tónusa, az éppen fiatalágának és erős, izásban, forrongásban és fejlődésben levő tehetségének tudható be.

S ami a legfontosabb, minden izmus-várázslat ellenére: sohasem esik túlzásokba, sohasem téved túlvesszőkbe, ami az eljövendő erős egyéniség bizonyítéka.

Egyes képein egy-két vonallal többet érzékeltet (többek között az érzékiséget is), mint nagyon sok feltűnően pontírozó és vonalhúzó törekvő piktor, erős intuíciója bizonyítékaként.

S ha kifejező-ereje itt-ott csak a konturok éles felvázolásában mutatkozik is meg: a konturokon belül érvényesülő szín- és tónushatások arról győzik meg a szemlélőt, hogy a fiatal művész szinte fölösen gazdag a kifejezésre váró témákban, impressziókban, vagy ha szabad — festményekkel, pláne tempera-festményekkel kapcsolatban ezzel a kifejezéssel élni — mondanivalókban.

Gazdag, változatos, minden esetben csak figurális témákat megragadó képanyaga, közül is kimagaslik a meglátás eredetiségével, helyesebben a megrögzített vizuális csaknem megdöbbentő hatásával „Fátyolos nő”-je és egyik, plakátstílusában is elragadó művészettel megfestett női portréja. Finom, csaknem japános hatású két női fejlet ábrázoló képe.

Erdős Imre Pál tizennyolc éves és nagy ígéret. Szeretnők, ha nem esne a csodáifjalk betegsége és a fiatalos, romantikus művészség hibájába, mely csak ösztönöket követ és megveti a tanulás lehetőségeit. Ami nemcsak magára a mesterségbeli tudásra vonatkozik, hanem az élet külső és belső folyamatainak megismerésére tör, a fény és árnyék szintézisére és analízisére keresi és Maja fátylai mögött a saját színes világán túl az összefüggéseket, az anyag és szellem kölcsönös relációját kutatja.

Ha ennek a nehéz, de termékeny feladatnak és egyben követelésnek a fiatal művész eleget fog tenni, úgy nincs kétségünk az iránt, hogy sikereiben dus pályát fog megfutni. (s. l.)

Megnyílt a MERANO SZÁLLODA

BUDAPEST, IV., BECSI UCCA 2.
Négyszögletes, újjáépített palota a Belváros legszebb helyén. Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz. Fürdőszobák és telefonos szobák. Lift. Udvari szobák P 4, uccai szobák P 6-tól. Étterem házi kecselésben. Diétás konyha.

BALOGH JOZSEF
a Berliini téren volt
Merano szálloda tulajdonosa.

Az erdélyrészi Hanoar Hacioni pegisája

December 25, 26 és 27-én zajlott le Kolozsváron a Hanoar Hacioni összes erdélyi csoportjainak rendez évi találkozója, amelyen 26 erdélyi városbeli csoportnak mintegy 300 delegátusa volt jelen.

A Hatikva és a Tehezakna elhangzása után Schwartz Mose megnyitja a pögisát. Utána Hermann Zwi fejtegette ki héber nyelven a találkozó nagy fontosságát a mozgalom életében és jó munkát kíván a résztvevőknek, a szervezet vezetőségének nevében. A héber beszéd után Kertész Mártonné a KKL nevében, Kincs Lipót az EKIT központja és a Barisszia szervezet nevében, Stark a Somér Hacair nevében, Strauber Samu a régi somérok, Weisz Ferenc a Hanoar Hacioni felntött korosztálya, a bogérok nevében, végül pedig a rendező kolozsvári kén nevében Spielmann József üdvözölték a pögisát.

Délután 3 órakor Mose Ganaani referátumával veszi kezdetét az ülés. A zsidóság és a cionizmus palesztinai és galuti helyzetéről beszélt. Előadásában pontosan fel volt dolgozva az utóbbi hat hónap minden számbajelölhető zsidó eseménye a galut összes országában és Erecben. Végigvezetett Orosz-, Lengyel- és Németországban, valamint azokra a teljesítményekre, amelyeket Erec Jisraeiben végzett a zsidóság. Az előadásnak nagy sikere volt, több mint 15 hozzászóló bővítette azt ki.

Ezután Hermann Cvi tartotta meg referátumát „Klacionista koncepciók” címmel. Előadásában kifejtette ezen ideológia kiindulását és alapjait, rátért az első szervező lépésekre, amelyek az 1931. évi bázei kongresszus alkalmával kezdődtek, rámutatott az azutáni eseményekre a galut országában és Erec Jisraeiben, kifejtette nézeteit az augusztusi krakkói klacionista világkonferenciával kapcsolatosan, majd rátért a novemberi ercei konferencia ismertetésére és vitatására. Végül kifejté, hogyan illeszkedik be a Hanoar Hacioni klacionista chaluci ifjúsági mozgalma a klacionista elveket valló különböző szervezetek mozgalmába. Az ercei-jisraeeli Hanoar Hacioni-klubok magatartását helyesli és minden további nélkül ellenzi a tervezett klacionista munkásszervezet felállítását, amelyet a jobboldali alakulatok egyik újabb manőverének tart a jisiv ellen

és a leghatározottabban tiltakozik ezen veszélyes terv ellen. A hozzászólók sokáig fejtegették nézeteiket és elgondolásaikat ezen téma körül.

Másnap délelőtt Spielmann József „Szervezetünk nevelési problémái” címen tartott referátumot, amelyet Szántó Pónina chavera előadása követett „A bachura kérdés”-ről. Ezen két téma vitája egyszerre vette kezdetét és a különböző gyakorlati tapasztalatokkal bíró delegátusok javaslatai nagyban elősegítették a pögisa céljainak sikerét.

Este került sor a szervezeti jelentés tárgyalására, amelyről Farkas Cvi referált. Jelentésében beszámolt a szervezet működéséről a tábor óta, teljesítményeiről különböző cionista és zsidó megnyilvánulások alkalmával, helyzetéről, kapcsolatairól, stb. Kimutatta, hogy a Hanoar Hacioni gyűjtött a legtöbb KKL-pénzt az összes többi erdélyi cionista ifjúsági alakulatok közül, a temesvári KKL-központ hivatalos kimutatása szerint. Felhívta a pögisa figyelmét az új KKL-évre. A vita során minden egyes csoport delegátusa hozzászólt, referatíván annak helyzetéről és problémáiról. A szervezeti jelentés után sor került a Nusbaum Smuél ch. „Chaluci nevelésünk” című előadására, majd Herskovits Jicchak KKL-referátumára és Fischeff Mönachém szervezeti szabályzat tervezetének bemutatására. Ezen előadások után a pögisa igen emelkedett hangulatban Schwartz Mose elnök zárószóival, a Hatikva és Tehezaknak elnökülésével végetért.

A szervezet pögisájával egyidejűleg tartották meg az erdélyi Hanoar Hacioni cefek (14-17 évesek) konferenciájukat, amelyen az aktuális nevelési és szervezési problémákat tárgyalták meg. A Kinusz-chaluci szerdán éjjel tartott egészen csütörtök reggelig. Ezen a chalucösszejövetelen Hermann Cvi héber nyelven számolt be a Merkáz Hechaluc Haklal-Cion működéséről. Az előadást követő hozzászólások során elkészült a legközelebb allijázó garinista összeállítás is, amelyben 20 fiú és 20 leány vesz részt, márciusban kezdi meg hacsaráját és július-augusztusban remélhetőleg már allijázni is fognak. A garin ügyeinek intézésével Wolf Zwit és Szántó Póninát bízták meg.

(a. l.)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A döntő éjszaka

Lothar—Szép Ernő énekes vigjátékának premiejre

Csütörtökön este mutatja be a Magyar Színház Rudolf Lothar és Szép Ernő világ-sikert aratott énekes vigjátékát, A döntő éjszakát.

Páratlanul mulatságos, fordulatos mese és brilliáns szerepek jellemzik az újdonságot, amelynek női főszerepére a színház a kéthetes szabadságát itthon töltő Stolcz Hildát, az Ufa immár európai nevé sztarját kérte fel. A férfi főszerepet Kovács György játssa, a

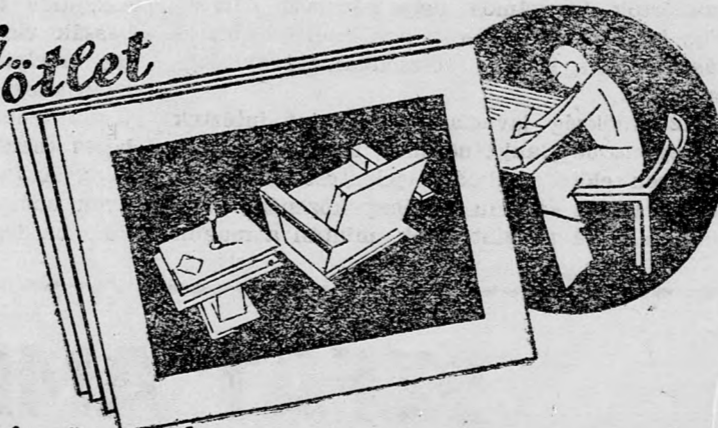
többi szerepek Gábor Mara, Tompa Béla, Ihász Aladár, Bereng Béla, Tompa Sándor, Puskás Béla, Balázs Samu, Nagy István, Miklóssy Margit, Kós Dodó, Fényes Alice, Vermes Kató adják.

Kicsoda Sara Osnath Halewy?

Ki ne ismerné a gyönyörű dalt a Szultán szép leányáról, aki beleszeret Azrába? Azrába, aki ott született „szép Jemenben”? Jemen pusztájának forró homokjáról nemrég elindult világhódító útjára egy törekeny, testi, gyönyörű fiatal leány, Sara Osnath Halewy, aki maga a megtestesült keleti ének és tánc és aki egy csapásra szerezte meg a világhírt.

Valami egészen átszellemült, hol fájdalom-san melankolikus, hol vadul érzelmi és szenvedélyes az ének és az tánc, amely ennek a maga nemében teljesen egyedülálló,

1000
művészeti ötlet

kell az izléses lakás berendezéséhez
Kérjen ajánlatot tőlünk s mi megteremtjük
Önök az igazi otthonot, amire mindig vágyott

SZÉKELYÉS RÉTI

BUTORGYÁR R. T.
TÁRGY-MŰVES-BRAŞOV-BUCUREŞTI.

páratlan fiatal művésznőnek a sajátja.

Aki egyszer látta, soha el nem felejt. Egyetlen estére áll meg Kolozsváron világjáró utójában, január 7-én, hétfőn este a Magyar Színházban.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök 8½: A DÖNTŐ ÉJSZAKA. (Énekes vigjáték-újdonság először. A budapesti Belvárosi Színház nagysikerű műsorsorozatja. Stolcz Hildával a női főszerepben. Premierbéliet II. 2.)

Péntek 8½: A DÖNTŐ ÉJSZAKA. (Énekes vigjáték 2-odszor. Stolcz Hilda fellépésével.)

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap délután 3: AZ ORVOS. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6: A DÖNTŐ ÉJSZAKA. (Stolcz Hilda fellépésével.)

Vasárnap 9: A DÖNTŐ ÉJSZAKA. (Stolcz Hilda fellépésével.)

Hétfő 8½: Sarah Osnath Halévy világhírt jemeni ének- és táncművésznő egyetlen vendégjátéka, egész estét betöltő ragyogó műsorral. (Méréskelten emelt helyárakkal.)

Zsúfolt nézőtér fogja ünnepelni és tapsolni a Román Operában

Vera Schwartz-ot Carmen-ben

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, 1935. január 4: Trubadur.
Vasárnap, 1935. január 6: Matiné: Alarcosbál.
Hétfő, 1935. január 7: Gyöngyhálaszok. (Munkáselekedés.)

ÉPTŐMUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön 5, 7 és 9 órakor: A saughai expressz. Főszerepekben: Marlene Dietrich, Clive Brook és Ana May Wong.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésű egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy tevébbítünk, ha portébélyeg mellette van.

HÁZASSÁG.

HÁZASSÁGOKAT legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Reg. Ferdinand 116. Telefon 142.

Sarok üzlethelyiség, több uccára nyíló, forgalmas helyen fűszer, hentes vagy bármilyen célra megfelel, olcsó házbérrel azonnal kiadó. Értekezni Pop háztulajdonosnál Str. Patá 102. D. u. 2-5-ig.

Fogtechnikus, perfekt technikus és operatív, megismerkedne fogorvossal házasság céljából. Levelet „Fogorvos” jellegre a kiadóba.

Helyi ügynök, komoly munkaerő, fűszereknél bevezető, felvétetik fix és jutalékkal. Ajánlatok „Coloniale Import” jellegre a kiadóba.

Fillics nyelvkurzusok románból. Beszélgetés, fogalmazás. Hatos csoportokban. Kezdők, haladók. Katolikus gimnázium, emelet. III. A. osztály. Este 7 órakor.

Kitűnő állapotban levő madárjávör teleháló olcsón eladó. Érdeklődni Pap u 28.

Cal. Regele Ferdinand 82 emeleten 2 parkettes szoba (egyik uccai) irodának, esetleg lakásnak azonnal kiadó. Értekezni Lébéknél az udvaron, vagy ügyvédi irodában Str. Vlahta 3. földszint 4.

Gyenge férfiaknak válaszlevegő ellenében díjmentesen küldöm szabadalmazott szenzációs találmányom ismertetőjét. Cím: Mosses, Cluj. (12). P. Unirii 23.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETBEN

Lyscefor

megszüntet
kellemetlen
szagot, nem
a fehérnemű
hagy hátra

HIL

Két

Jól mondd testvér
legyen szívünk, mint
csak ne torzítod szer
ezer gonosz, vakult s

Mert hiába, hogy m
szívünk redő s erve
ak visszapattan csif
szívünk róluk, kiket

Ha ezredével nagy
mindmáig béna aka
ne a szeretőkre dob
a fellegekért nem fe

A szeretettek érdem
az öskomisszóság szük
amin megtörik mind
s gúnyja torzul, am

A szeretettek s szere
egymást kizárva lok
Talán majd egyszer
ac én e csodát bevő

Buresch osztrák
nessel találkozott? E
erősítésre váró híre
rák pénzügyminiszter
ban járt Tabornu vé
találkozott. A talál
ismerik.

Staviskyné levele
vizsgálóbizottság elnök
Staviskyné levele
a parlamenti vizsgál
körve, hallgassák ki
tör birtokába jutott
elő akar tárn.

Ujabb nagysz
Gran Chaco terület
délamerikai Gran
nagyszabású ütközés
neteléről a két ellen
nak ellentmondó je

Elfogták az a
betörőjét. Aradról
ismeretlen tettesek
viselő lakásába, ahol
ékszer és készpénz
most sikerült lefűlel
viselő volt cselédjének
beismerte, hogy ő v
a pénzt, amelyet azt
nevű szeretőjének.

A kolozsvári t
osztása. Ma délelőtt
nők vezetése alatt
törvénytörés és ös
új tanácsokat. 1935
ső szekciójának tar
rentiú, bírók: Micu
riu Alexandru, Dum
norie, albiró dr Pop
ció: elnök Enea M
Varduca, Constanti
aan és Gheorghie V
Marinovici, albiró
szekció: elnök: Ale
Victor Popa, Emil
bíró dr Octavian P
Barbatesi. Negyed
Boca Dumitru, Car
lipescu, vizsgálóbíró
dr Titu Fatu. Cső
reveztek ki.

észnőnek a sajátja, soha el nem felejt. Meg Kolozsváron világ 7-én, hétfőn este a Ma-

HNHAZ MUSORA:

DÖNTŐ EJSZAKA. (Ere-
dőség először. A buda-
Szinház nagyszerű mű-
vész Hildával a női főszere-
pért II. 2.)

DÖNTŐ EJSZAKA. (Ere-
dőség először. Stolz Hilda fellépésé-
vel.)

AZ ORVOS. (Olcsó
előadás.)

A DÖNTŐ EJSZAKA.
(Ere-
dőség először.)

DÖNTŐ EJSZAKA. (Stolz
Hilda fellépésével.)

**Ósnath Halévy világhírű
táncművész nő egyetlen
szépségét betöltő ragyogó
színpadon emelt helyre-**

**Ünnepelni és tapsolni
a Operában**

Schwartz-ot

január 9-én, szerdán a

ben

PERA MUSORA:

Trubadur.

Matiné: Alarcosbál.

Gyógyhalászok.

MOZGÓ MUSORA:

9 óra: A saughai
repekben: Mariene Diet-
rich és Ana May Wong.

**PRÓ-
BETÉSEK**

gy az 2. lej, vastagabb
sebb apróbirdetés 20 lej,
százalék kedvezmény,
előre fizetendő. Jelleg
ábrítunk, ha pertöblyeg
sive van.

ASSAG.

legnagyobb titoktartás-
eredményrel közvetít a
ötletessel rendelkező
Reg. Ferdinand 116.

több uccára nyíló, for-
tes hentes vagy bármilyen
házbrérel azonnal kiadó.
tulajdonosnál Str. Pata

erfekt technikus és ope-
re fogorvossal házasság
fogorvos" jellegre a ki-

oly munkaerő, fűszere-
tetik fix és jutalékkal.
"Import" jellegre a ki-

sok románból. Beszél-
tatos csoportokban. Kez-
szes gimnázium, emelet,
7 óra.

levő madárjavor tele-
leklődni Pop u 28.

and 82 emeleten 2 par-
cecal) irodának, esetleg
dó. Értekezni Lébéknél
védi irodában Str. Vla-

válaszbélyeg ellenében
szabadalmant szentá-
nerterjét. Ciu: Mosse,
23.

Lysoform

megszüntet minden kellemetlen test-szagot, nem rongálja a fehérneműt, nem hagy hátra foltokat.

HIREK

Két világ

Jól mondd testvér, hogy szeretni kell, legyen szívünk, mint folyam medre — mely csak ne torzítaná szeretetünk tárgyát ezer gonosz, vakult szenvedély.

Mert hiába, hogy melegséggel telvük szívünk redői s ernyedat idegünk, ha visszaptann csúfos tisztítással szívünk róluk, kiket szeretünk.

Ha ezredévek nagy szeretet-álma mindmáig béna akarat maradt: ne a szeretőkre dobd a követ érte: a fellegekért nem felel a nap.

A szeretettek érdemtelenége, az öskomisszág sziklapartja az, amin megtörök minden tiszta hullám s gúnyná torzul, ami jó s igaz.

A szeretettek s szeretők világa egymást kizárva lohól más síkon — Talán majd egyszer találkozni fognak, se én e csodát bevárni nem bírom.

Salamon László

Buresch osztrák pénzügyminiszter Bennessel találkozott? Bécsből jelentik: Meg-
erősítésre váró hírek szerint Buresch osztrák pénzügyminiszter tegnap Csehszlovákiában járt Taborn városkában, ahol Bennessel találkozott. A találkozás célját még nem ismerik.

Staviskyné levelet intézett a parlamenti vizsgálóbizottság elnökéhez. Párizsból jelentik: Staviskyné levelet intézett Guernuthoz, a parlamenti vizsgálóbizottság elnökéhez, kérve, hallgassák ki újból, mert fontos adatok birtokába jutott, amelyeket a bizottság elé akar tárn.

Ujabb nagyszabású ütközet folyik a Gran Chaco területen. Londonból jelentik: Délamerikai Gran Chaco területen újabb nagyszabású ütközet folyik, amelynek kimeneteléről a két ellenséges fővárosból egymásnak ellentmondó jelentések érkeznek.

Elfogták az aradi biztosító tisztviselő-betörőjét. Aradról jelentik: A közelmúltban ismeretlen tettesek betörték egy aradi tisztviselő lakásába, ahonnan 75 ezer lej értékű ékszer és készpénz vitték el. A betörőket most sikerült lefűlelni Nagyváradon, a tisztviselő volt cselédjének személyében. A leány beismerte, hogy ő vitte el az ékszereket és a pénzt, amelyet aztán átadott Puskás János nevű szeretőjének. A vizsgálat megindult.

A kolozsvári törvényszék új tanácsbeosztása. Ma délelőtt Andrei törvényszéki elnök-vezetése alatt tanácsülést tartottak a törvényszéken és összeállították az 1935. évi új tanácsokat. 1935. évben a törvényszék első szekciójának tanácselnöke Decusara Laurentiu, bírók: Miculescu Alexandru, Cojocariu Alexandru, Dunca Grigore és Crucin Honorie, albiró dr Pop Eugen. Második szekció: elnök Enea Munteanu, bírák: Dumitru Varduca, Constantin Pastia, Stefan Dragusan és Gheorghe Varnav, vizsgálóbíró Mihail Marinovici, albiró Istrate Teodor. Harmadik szekció: elnök Alexandru Soutzo, bírák: Victor Popa, Emil Puscaru, Ioan Nicolae, albiró dr Octavian Popa, vizsgálóbíró Paul Barbatei. Negyedik: Ioan Ienciu, bírák: Boca Dumitru, Carol Linzmayer, Richard Filipescu, vizsgálóbíró Nicolae Iepure, albiró dr Titu Fatu. Csődbírónak Boca Dumitru nevezték ki.

Trotzkij francia lapokban cáfolja, hogy köze lett volna Kirov meggyilkolásához

Visszahívták a leningrádi lett konzult, akit a szovjetsajtó a Kirov-gyilkosságban való bűnrészességgel vádolt. Ljublin ukrán szovjet-vezető, miután lelőtte a GPU ügynökeit, megszökött

Párizs, január 2. A lapok értesülései szerint Biernieges leningrádi lett főkonzult kor-mánya visszahívta. Az intézkedés a Kirov-perrel áll összefüggésben. A per ítéletében a bíróság ugyanis kimondta, hogy kétségtelen megállapítást nyert az a tény, hogy egyik idegen állam konzuli képviselője, a leningrádi kereskedelmi megbízottak testületének egyik tagja pénzübeli támogatással segítette Nikolajewet a gyilkos merénylet elő-készítésében. A szovjetsajtó élesen támadta a konzuli testületet, de nevet nem hozott nyilvánosságra.

A Daily Express értesülései szerint a Kirov-gyilkossággal kapcsolatos összeesküvés

miatt le akarták tartóztatni Kiewben hivatali szobájában Ljublin ukrán szovjetvezetőt is. Amikor a GPU emberei megjelentek a hivatalban, Ljublin revolverrel több ügynököt lelőtt s azután eltűnt. A kiewi rádió a szökésben levő szovjetvezető ellen körözési parancsot továbbított.

Párizs, január 2. Trotzkij nyilatkozatot juttatott el a párizsi lapokhoz, amelyben azt hangsúlyozta, hogy távol áll a Leningrádban elkövetett Kirov-gyilkosságtól és az összeesküvéstől. A volt orosz népbiztos azt állítja, hogy mindig is elítélte a politikának azt a módszerét, amely terrorral dolgozik.

Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyek hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Kórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József víz gyorsan, biztosan és igen enyhén hat s ezért kiváltkép a gyomor-, bél-, vese-, máj- és epehólyagbeteg használatja szivesen.

Gyermekek közé futott egy száguldó autó. Rómából jelentik: Cagliari városban egy nagy sebességgel rohanó autó befutott egy 200 főből álló gyermek csoportba, amely a járdán állott. A gyermekek közül számszan súlyosan megsebesültek.

Meghalt a londoni Westminster bíbor-
éske. Londonból jelentik: Burns a West-
minster bíboréske 74 éves korában Lon-
donban meghalt. Az elhunyt főpap koporsó-
ját a Westminster-apátság székesegyházá-
ban ravatalozták fel. Temetése pénteken
lesz. Burns bíboréskek irországi családból
származott, atyja szegény ir postatisztviselő
volt. 35 éves korában püspökké szentelték,
42 évvel érsek lett s még nem volt ötven
éves, amikor márt megkapta a bíort.

Abesszímia újabb jegyzéket intézett a
Népszövetséghez. Genfből jelentik: Abesszi-
nia új jegyzéket intézett a Népszövetséghez
az olasz szómáiföldi határvidéken előfordult
határincidensek ügyében.

Lysoform megszüntet minden kellemet-
len testszagot, nem rongálja a fehérneműt,
nem hagy hátra foltokat.

Jön a ROYAL MOZGÓBA: **AMOK** Fősz.: INKISINOFF, MANCELLE CHANTAL, ION IONEL. Stefan Zweig világhírű műve után.

Megkezdődött a Lindbergh-bébi elrablá-
sával gyanúsított Hauptmann bűnperének
tárgyalása. Newyorkból jelentik: Newyep-
seyben (Cleveland állam) ma kezdődött meg
Hauptmann pere, akit a Lindbergh bébi el-
rablásával gyanúsítanak. A rendőrség rend-
kívüli felkészültséget állított sorompóba a
tüntetések megakadályozása végett. A bírósá-
gion külön telefonközpontot állítottak fel.

Cluj elit közönsége

találkát ad január 9-én a Román Operában,
amikor
VERA SCHWARTZ
az elragadtató primadonna énekel.

Tömeges cigányeskülvők az aradi város-
házán. Aradról jelentik: Közel kétszáz pár
vonult be az 1934. év utolsó napján az aradi
városházára. A párok között akadt olyan
is, akik évek hosszú sora óta egy fedél alatt
élnek, csak most éppen törvényesíteni akar-
ták a „kapcsolatukat”. Volt olyan, aki
legényfiával egy sorban állott az anyakönyv-
vezető előtt. A nagy eseményre felvonult a
cigánysor apraja-nagyja és a fiatal párok
törvénytelen gyermekei, akiknek törvényesi-
tésére is sor kerül az esküvők után. Az egyik
cigányleánytól, akit Gandhi Máriának hív-
ták, megkérdezte az egyik érdeklődő, hogy
tud-e valamit nagy névrokonáról? A meny-
asszony szűtközödni és gorombáskodni kez-
dett, hogy ne tréfáljanak vele. Az egyik
vőlegény, aki már tíz esztendeje élt meny-
asszonyával egy fedél alatt, előbb kerekelt
akart oldani, majd kijelentette, hogy nem
akar házasodni. Meggondolta magát. A ren-
geteg cigánypár összeadása több napot fog
igénybe venni.

Rövid hírek mindenünnen. Rómában
nagy sikerrel játsszák az Apotheosis című
filmet, amely háborus emlékeket elevenít
fel s a hadsereg és a haditengerészet dicső-
ségét szolgálja. — Párizsból jelentik, ho y
Tour közelében egy személyautó a Loirba
fordult. Három utasa életét vesztette. —
Melbourneből jelentik, hogy a Grand prix
versenyen Graham ismert versenyző autója
felborult. Az autó szerelőjével együtt mind-
ketten meghaltak. — Londonból jelentik,
hogy az Associated Press fényképtovábbító
rádiószolgálatot állított be. A fontosabb je-
lentésekkel egyidőben továbbítják a fény-
képfelvételeket is. — Lord Baden Powel, a
világ főcserkésze tegnap megnyitotta a mel-
bournei nemzetközi dzsemborit. Az ünnepe-
geket 50 ezer főnyi közönség nézte végig.

Antiszemita városi rezsim Lodzban.
Varsóból jelentik: Lodz városában, hol nagy-
számu zsidó közösség él, a legutóbbi községi
választásokon az antiszemita nemzeti de-
mokraták jutottak többségbe. Az új tanács
a napokban foglalta el hivatalát, polgármes-
terré Stanislav Rumer antiszemita képvisle-
lőt választották meg. A két alpolgármester
is nemzeti demokrata. Az állandó tanács
tagjaivá 5 nemzeti demokratát, egy kor-
mánpártit és két zsidót választottak meg.
A két zsidó közül az egyik cionista, a má-
sik a Poalé Agudasz Jiszráel tagja.

A magyarországi zsidóság számszerü
visszaesése. Budapestről jelentik: A Magyar
Statisztikai Szemle legutóbbi számában ér-
dekes statisztikát közöl Magyarország zsidó
lakosságáról. E szerint 1927 óta 6 százalé-
kal csökkent a zsidók száma Magyarorszá-
gon. A bevándorlás teljesen megszűnt, a
születések száma viszont nem éri el a ha-
lálózásokat. A falvakon lassan eltűnnek a
zsidó kereskedők az állami szövetkezetek
konkurrenciája folytán. A kimutatás szerint
ennek 440 ezer zsidó él Magyarországon,
ennek több, mint a fele Budapesten, ahol
232 ezer zsidó lakik, vagyis a főváros lakos-
ságának 20 százalékát alkotják.

Megjelent a Független Ujság első száma

Dr. Ligeti Ernőnek, az Erdély határain is tul ismert kitünő publicistának lapja, a „Független Ujság” tegnap jelent meg. A lap első száma igazolta azt a nagy várako-
zást, ami Ligeti Ernő és társai újságalapi-
tását megelőzte. Uj hangot jelent ez a lap
Erdélyben. Előkelő formában, ujszerű kön-
tőben, a nivós francia hetilapokra emlé-
keztető könnyedséggel, egyben a gondola-
tok világosságával az eddig megszokott lo-
kális koloritu sajtótermékek helyett, nagy-
vonalu és kisebbségi vonatkozásaiban is uj,
európai levegőt reprezentál. A lap az Erdé-
lyben élő kisebbségek összeműködéséről,
másrészt a kisebbségek és a többség kö-
zötti jóviszony tökéletes kifejtéséért, a
gazdasági és szellemi problémák láthatóvá
tételéért küzd minden párttól függetlenül,
csupán az irói lelkiismeret szavára hallgat-
va. Az első számban Ligeti Ernőn kívül
Krenner Miklós, Balassa József, Hegedüs
Nándor, Gyárfás Elemér, Lakatos Imre,
Diamant Izso, Tavasz Sándor, Tabéry Gé-
za és Kaesó Sándor vetik fel azokat a prob-
léákat, amelyeknek szolgálatában szegő-
dött a „Független Ujság”. A lap hétről-
hétre gazdag irodalmi és művészeti rova-
tával, külföldi nagyvárosokból szerzett tu-
dósításával válik a művelt erdélyi olvasó
számára nélkülözhetetlenné. A lap, amely
anyagában 90 könyvoldalnak felel meg
csupán 5 lej.

Huszezer zsidó vándorolt ki a mult év-
ben Lengyelországból. Varsóból jelentik: Hi-
vatalos adatok szerint az elmúlt év folya-
mán huszezer zsidó vándorolt ki Lengyelor-
szágból, jórészt Palesztínába.

Még csak 10 nap választ el bennünket
a zsidókórház báljától. Semmi kétség, hogy
ezen a napon, január tizenkettedikén han-
gos jókedve fog honolni a bál színhelyén, a
Kereskedelmi és Iparkamara fényes új he-
lyiségekben, amelyek Kolozsvár és Erdély
legjobb társaságát fogják magukba foglalni,
hogy a legszebb játékonyság jegyében egy
feledhetetlenül gyönyörű estét töltsenek
együtt. A bál minden évben eddig rekordot
ért látogatottság és anyagi eredmény te-
kintetében is. A Kórházegyesület már min-
denkit, aki a kórház fontos feladatát ismeri
és működését támogatja, hogy ez alkalom-
mal is fogadja szeretetébe a kórház ügyé-
t, mert minden fillér, amely a bál jövedelmét
gyarapítja, a szegény betegek szenvedéséi-
nek enyhítését szolgálja.

**Világhírű énekesnő
VERA SCHWARTZ**
a bécsi Nagyoperától énekelni fog a Román
Operában január 9-én, szerdán a
Carmen-ben

Nagyszerű irodalmi törvényszék Szi-
geten a „Calea Văcărești” felett. A mára-
marosszigeti Bné Avoda rendezésében nagy-
sikerű irodalmi törvényszék zajlott le a
Pharos kiadásában magyarul is megjelent
Calea Văcărești című zsidó regény, I. Peltz
pompás alkotása felett. A Polgári Kör he-
lyiségeit zsunfolásig megtöltő közönség fo-
szült érdeklődéssel hallgatta végig a vad és
védelem érveit. A vádat Zemler J. képvisel-
te nagy elmélyültségre és felkészültségre
való érvekkel, míg a védelmet Salamon
László, az Uj Kelet munkatársa látta el a
közönség nagy tetszése mellett. A zsüri el-
nöki tisztét dr Rosner Izidor töltötte be
nagy rutinnal. A számos érdekes felszólalás
közül nagy tetszés mellett emelkedett ki dr
Fried Abrisó, akit a közönség forrón meg-
tapsolt.

A tél folyamán is állandóan nyitva marad
egyre szaporodó vendégeinek kívánására a
FAMILIA kóser vegetárius étterem Kolozs-
vár, Unió-u. 10. (háttul az udvarban), ahol
Schwartz Ignác szakkavattat vezetése alatt
közismerten a legízletesebb ételek készülnek,
Díttásoknak speciális ételek.

Január
11.
AZ OPERÁBAN **VERA SCHWARTZ**
leghiresebb hegedűművész versenyez
Kiséri: Otto Graef Vezényel: Bobescu
Jegyek: Opera, Ellenzék, Színházi Ügynökség

UJ KELET Legújabb hírek

Frimm és Dumitrescu repülők Németországban lezuhantak

Dumitrescu meghalt, Frimennek sikerült megmenekülnie. A két pilótát hetek óta figyelmeztették barátai, hogy a nem kifogástalan gépen ne induljanak sidney-i utjukra

Bucuresti-Bukarest, január 2. (Az Uj Kelet tud.) Az egész ország közvéleményét mélyen megrendítette az a repülőszerecséltenség, mely Frimm mérnököt és Dumitrescut, a bob világbajnokait érte. Frim és Dumitrescu — mint ismeretes — együtt szoktak versenyezni a bobon. A múlt évi Germlich-Partenkirchenben megtartott téli olimpiáson Frimm és Dumitrescu a kettős bobvilágbajnokságot nyerte, ezenkívül a zsidó Frimm az egyéni bobvilágbajnokság megszerezésével is gazdagította Románia külföldi sportsikereit

Az első figyelmeztetés

Frimm mérnök, aki rendkívül sokoldalú sportember, egyébként kitűnő amatőr repülő is és amikor bobvilágbajnokságát megnyerte, megnyit számára a lehetőség, hogy a repülő sportnak is hódoljon. Frimm és Dumitrescu a CAM hivatalnokai. A pénzügyminiszter a világbajnoki cím elnyerése miatt jelentős jutalomban részesítette őket. A CAM és a királyi udvar

egymillió leire egészítette ki a pénzügyminiszterium segélyét,

amelyből a brassói IAR-gyárban gépet építettek maguknak. A motort Franciaországban rendelték meg és néhány hónappal ez előtt a gép el is készült. A motor beszerzése után Papan főhadnagy végzett próbarepülést a gépen. A főhadnagy bizonyos javításokat javasolt, a két fiatalember azonban nem hallgatta meg a tanácsot és Brassóból Bukarestbe repült. Itt Frimm és Dumitrescu elhatározta, hogy Sidneybe fognak repülni az új gépen.

A két repülő elhatározása nagy feltűnést keltett sportkörökben és a tapasztalt repülőket igyekeztek lebeszélni az utról, mert erre évtizedes tapasztalatokkal rendelkező pilóták is nehezen mernének vállalkozni.

Frimm, aki néhány év óta amatőr repülő, határozottan kitartott szándéka mellett és ugyanígy tett Dumitrescu is, aki pedig csak néhány héttel ezelőtt tette le a pilótavizsgát.

A francia gyár figyelmeztetése

A téli időjárás szeszélyessége miatt az ut rendkívül veszélyesnek látszott, a két pilóta azonban hajlandó volt szembeszállni a veszedelemmel és megtenni a világkörüli utat. Nem változtatta meg elhatározásukat az sem, hogy néhány barátjuk jelentette az ut tervét annak a francia gyárnak, amely a repülőgép motorját szállította. A francia gyár, a CARS közvetlenül az elutazás előtt telefonon hívta fel Frimmet és társát és figyelmeztette őket, hogy a gyár nem vállal felelősséget, ha a gyár szakértői nem vizsgálják meg a gépet.

Előbb Párizsba

Frimm és Dumitrescu fiatalos könnyelműséggel nem várták meg, hogy a gyár küldje le a szakértőjét, hanem elhatározták, hogy ők repülnek Párizsba és ott vizsgálják felül a gépet. Az utirány szerint előbb Bécsbe, onnan Párizsba kellett volna repülniük, hogy aztán a gépnek szakértővel történő megvizsgálása után a francia fővárosból induljanak veszélyes utjukra.

Hétfőn reggel indultak el a piperai repülőtérről és kedvező körülmények között érkeztek meg Bécsbe. Ott töltötték el az újévet majd kedden reggel Aspern-Strassburg irányában indultak tovább. A Fekete-erdő sűrű ködben érték el. 1300 méter magasságban a gép légörvénybe került és váratlanul zuhanni kezdett. Frimennek elegendő lélekjelenléte volt, ejtőernyővel kiugrott és sértetlenül ért földet. Dumitrescu azonban keleti tapasztalat hiján nem tudott kiugrani a gépből és lezuhant.

Az eseményről a német hivatalos iroda Karlsruhe-ból jelentette először a szerencsétlenséget a következőképpen:

Bulterthal község mellett délután 4 órakor lezuhant a Bécsből elindult román repülőgép,

melynek utasai Frimm és Dumitrescu pilóták voltak. A gép 1300 méter magasságból váratlanul zuhanni kezdett. Frimm kiugrott a gépből és megmenekült, míg Dumitrescu a lezuhanó gép roncsai között halálra zúzta magát. A katasztrófa okait nem ismerjük.

Ertesítik az udvart

A szerencsétlenségről a berlini követtség azonnal értesítette az aviatikai alminiszteriumot, ahonnan Radu Irimiescu alminiszter azonnal tudatta a szerencsétlenségről az uralkodót és a kormányt. Frimm mérnök Hunyáskból telefonon hívta fel családját, értesítette őket, hogy sértetlen és részletekkel szolgált a szerencsétlenségről.

Amikor légörvénybe kerültek, intett Du-

mitrescunak, hogy ugorjék, ez azonban a gépben rekedt és halálát lelta.

Dumitrescu halálával Románia sport társadalmára egyik nagyon tehetséges tagját veszítette el és ez anélkül tragikusabb, mert a két repülő feltétlenül saját magának köszönheti a tragédia bekövetkezését.

Az első jelentések úgy szóltak, hogy Frimm mérnök is áldozatul esett a szerencsétlenségnek, ez később oda módosult, hogy csak súlyosabban megsebesült. A családjával folytatott telefonbeszélgetésből azonban kiderült, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Az aviatikai alminiszterium intézkedett, hogy Dumitrescu holttestét haza hozzák és Romániában temessék el.

Manolescu-Strunga beszámolt a minisztertanácsnak külföldi utjának gazdasági eredményeiről

Bucuresti-Bukarest, január 2. Az ipar és kereskedelmi miniszteriumban ma Tatarescu elnöke alatt ülést tartott a kormány gazdasági bizottsága. Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter tartott expozé külföldi utjának eredményeiről, majd a miniszterelnök köszönetét fejezte ki az általa végzett munkáért.

Manolescu-Strunga az ülés után a következő nyilatkozatot tette: Utam célja volt tájékoztatni Románia vezetőit külkereskedelmünk jelenlegi helyzetével. Három kérdésben folytatottam tárgyalásokat: igyekeztem odahatni, hogy aktívá tegyünk külkereskedelmi mérlegünket azokkal az orszá-

gokkal, amelyekből többet importáltunk, mint amennyit kivitelünk tett ki, szabad devizákat akartam szerezni, ahonnan ezt sem sikerült kapunk, továbbá rendezni akartam az általunk külföldön tartozott adósságokat, úgyhogy ne kelljen transzferrálynak az ugynevezett kincstári devizákat. A legtovább országgal megegyezést kötöttem. Bizonyos korlátozó intézkedések felfüggesztését sikerült elérnem Belgiumban, Hollandiában, ahol gabonabevitelünk tiltva volt. Általában számos olyan eredményt értem el, amelyek hivatva lesznek felerősíteni külkereskedelmünket.

Avatónnapély a jeruzsálemi héber egyetemen

Magnes rektor, Wauchope főkörmányzó és Weizmann Chaim avatóbeszédéi

Jeruzsálem, január 2. A napokban avatták fel ünnepélyes keretek között a jeruzsálemi héber egyetem 17 végzett növendékét. A végzett növendékeknek dr. J. L. Magnes rektor nyújtotta át az egyetem diplomáját. Az avatottak közül sokan dolgozó munkások, akik munkájuk mellett végezték el tanulmányaimukat. Az avatottak közül a legidősebb egy negyvenkét éves tanító és író, aki a judaisztikai fakultás megnyitása, vagyis 1925 óta tanulja a judaikat az egyetemen. Az avatottak között egy neves költő is szerepel, akinek számos műve jelent már meg, ezenkívül egy jeruzsálemi héber napilap sporttudósítója, stb.

Magnes rektor avatóbeszédében emlékeztetett arra, hogy tíz évvel ezelőtt Margolis, az időközben elhunyt philadelphiai professor, Michael Guttman professor, a budapesti rabbiszeminárium jelenlegi rektora és ő, dr. Magnes vették fel az első hallgatókat a judaisztikai fakultásra. Most promováltak azon diákokat, akiket akkor vettek fel. A rektor külön emlékezett meg arról a két diákról, kik félévvel ezelőtt tanulmányaik befejezése előtt hagyták el Németországot és Jeruzsálemba jöttek pályájukat befejezni.

Ezután nagy ovációk közepette Arthur Wauchope palesztinai főkörmányzó emlékeztetett szövegére. Beszédében kegyeletos szavakkal adózott Chaim Nachmann Bialik és báró Rotschild emlékének és nagy elismeréssel nyilatkozott arról a nagy szerepről, melyet a héber egyetem tölt be Palesztina felépítésében.

— Ezen az ünnepélyen — mondotta — a

promovált diákokat kellene ünnepelnünk, azonban ez az avatás többet jelent: szimbólumát a héber egyetem állandó fejlődésének és értékes szerepének, melyet az ország életében tölt be. Az egyetem ma még kutató intézet. Az ország ifjúságának tanításával azonban értékes munkát fejt ki és a tervbe vett orvosi klinika jelentősen fogja növelni hatáskörét az orvosi tudomány és kutatás terén. Ez az egyetem a maga tetters munkájával bizonyítja azt a hatalmas életert, mely létét megalapozza. Joggal mondják, hogy az emberek tönkremennek, ha nem lebeg szemek előtt egy nagy látomás.

Az ünnepély utolsó szónoka dr. Weizmann Chaim volt.

— Az akadémikus pályafutása — mondotta — nem könnyű. Palesztina sem kivétel ebből a szempontból. A promovált diákok sohasem tévesszék szemelőt népük pionir szellemét. E chaluco-szellemről áthatva lássanak rájuk váró feladataikhoz és munkájukhoz.

INYES MESTER

1000 UJ RECEPTJE

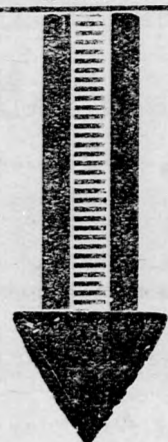
Hatalmas kötet, díszes vászonkötésben

90 LEI LEPAGE-nál

Cluj

Kérje az új könyvek teljes jegyzékét.

Szezón utáni olcsó áron vásárolhat most a

WEISZ FIVÉREK

szőrmezalóban (Gólya-palota)

legmodernebb szőrmenjónságokat.

Uj pártot alapít Jettics

Belgrád, január 2. Uzonovics volt jugoszláv miniszterelnök lemondott a kormányzópárt elnöki állásáról. Beavatott politikai körökben a lemondást Jettics miniszterelnöki kinevezése elleni tiltakozásnak tekintik. Az új miniszterelnök egyébként új párt szervezésére készül. Ennek munkálatai rövidesen országsszerte megindulnak.

Ujabb utra indul Byrd admirális

Newyork, január 2. (Rador.) Byrd admirális, a délsarki expedíció vezetője tudatta, hogy el van határozva újabb utra, amelyet egyik hajójával vegzene az eddig nem eléggé ismert antarktikus vidékekre.

Ujévi rendjeleső

Bucuresti-Bukarest, január 2. Ujév alkalmával az uralkodó a Serviciul Credincios rend nagykeresztjével tüntette ki Tatarescut és Paul Angheliescu hadügyminisztert, míg Inculet, Nistor és Lapedatu miniszterek és Antonescu miniszterek a Steaua Romániei rend nagykeresztjét, Franasovici és Leonte Moldoveanu a Coroana Romániei rend nagykeresztjét, továbbá Savel, Radulescu és Luca a Serviciul Credincios-rend parancsnoki keresztjét kapták érdemeik elismeréséül.

— Az Ujságíróklub szilveszteri kabarcjának legsikeresebb száma csütörtökön este 12 órakor megismétli. Indig Ottó konferál. Guncser rajzos revüt mutat be, Vass Piri és Tompa Indig Vicetoti c. jelenetét adják elő. A két Tompa pompás Haccsek és Sajó száma fejezi be a műsort.

— A karácsonyi munkanélküli segélyre jelentkezők közül majdnem a felét elutasították. A munkanélküliek segélyezési akciójának most nyilvánossá tett statisztikája szerint összesen 728 család kért a segélyezési alapról. Ezek közül azonban csak 423 családot részesítettek segélyben, míg 305 jelentkező kérését elutasították. A visszautasított munkanélküliek azóta naponta gyűltek össze a bizottság irodája előtt, ahol hangosan tetik szövé sérelmüket és hangoztatták, hogy minden jogosultságuk ellenére sem kaptak semmi segélyt. A kiosztásra kerülő segélyek között volt 589 kiló cukor, 589 kiló zsír, 2617 kiló liszt, 1011 kiló bab és 4250 kiló burgonya.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postala
plátó in num.
No. 224713/928

18. Telefon: 9-77. E D
Havonta 110, negye
évre 800, egészévre
éldre: Havonta 2,
éldre 12, egészévre
detések díjazás szer
KELET az erdélyi és
ékeg egyetien politik
Clujknek utánnyomását
és megjelölésével eng

Bukarest-Sidney

Nem lehet megdöbben a tragédiát, ami Baden-
lött le tegnapiótt és a
emberélet esett áldozati
Dumitrescu Vasile, az
nek egyik büszkesége
futását, a legdrámaibb
amikor a bukaresti-sid
magának és hazájának
Az aviatika nemcsak
eljön az idő, amikor v
Sidney közötti közleke
közé és akkor talán m
ennek a teljesítménye
járól is.

Van azonban a trag
melléközöngje, ami mell
kül elhaladni.

Mint olvassuk, Dum
nek azért kellett Bukar
és csak onnan Sidneybe
restben nem volt olyan
kellőképpen átszerelhet
Vajjon miért nincs e
szakember Bukarestben
Es ezt a kérdést n
közelgő háborus veszély
ami valóban érthetőtel
értő létezését Bukarest
tégiai központjának.

De békében, deris, se
korszat esetén is meg
nincs megfelelő szakért
szu sora óta tíz és sz
be a repülőgépegyéből
rium kasszájához?

Megfelelő gépszakért
kor az egész világon?
vel dobja ki magából
fegyverkezés lázában
szakértő működnek s
szerződtek eddig Bu
miért kell a repülőgép
nesen Párizsba vinni, h

Dumitrescu tragikus
mentő azok számára,
az államkasszába befo
A repülőgépegyéből,
ország lakosságának, k
is annyit hoznia, hog
szakértők, saját, befő
hassák felül.

A javított kiadás

A Führer második,
hírhedt förmérvényező
idején a „Mein Kampf

A javított kiadásban
taibb éveinek mester
zojja előbbi „világneve
Franciaországának, hog
árja-népek sorában.

Az előző kiadásban
az énegeresedett fran
röidről, hogy helyett
és fajtízta germán
jenek az amugy is ké
pai civilizáció megmer

Vajjon mi okozta a
páfordulását?

Talán a franciák vé
ne rejő salaktól, vagy
revizió alá az árja-ge
rői vallott nézeteit?

Ahogy mi ismerj
kancellárját, nem tét
hogy a belátás és az
kölcsi és szellemi me
volna.

Másról van szó teh

A Führerre egyszer
Reichswehr, hogy kor
szülöttjének legkírívó

A telt altisz nem
főtűtéseinek s mint
gedelmekedik a para

A Führer tehát k
Reichswehr körében u
a Führer saját arcul
zethet a lehetőség an
litikai atmoszféra eny

Harmadik Birodalmat
Hogy ez az öndeza
megdönti az egész h